

Integraal Huisvestingsplan

Gemeente Woudenberg

Opdrachtgever de heer A. van den Bovenkamp, gemeente Woudenberg
Opgesteld door Joyce Jansen, Bert Kampman en Marieke Stevering-Rutten
Kenmerk U19381
Datum 8 oktober 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Algemeen	3
1.2	Leeswijzer	3
1.3	Het IHP in relatie tot de gemeentelijke Verordening	3
2	Wettelijk kader	4
2.1	Algemeen	4
2.2	WPO	4
2.3	Status van het IHP op landelijk niveau	5
2.4	Regelgeving passend onderwijs	6
2.5	Kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie	6
2.6	Wmo, Jeugdwet en Participatiewet	7
3	Relevante thema's	8
3.1	Algemeen	8
3.2	Samenwerking	8
3.3	Gebouw	14
4	Van visie naar huisvesting	21
4.1	Ambitieniveau	22
4.2	Projectaanvragen	22
5	Situatiebeschrijving en huisvestingsvraagstukken	24
5.1	Algemene situatiebeschrijving	24
5.2	Situatie/huisvestingsvragen per school	27
6	Meerjarenuitvoeringsplan	33
6.1	Status meerjarenuitvoeringsplan	33
6.2	Prioritering uitvoering projecten	34
7	Meerjareninvesteringsplan	35
7.1	Kaders meerjareninvesteringsplan	35
7.2	Meerjareninvesteringsplan	35
7.3	Businesscases	36
8	Conclusies en aandachtspunten	39
8.1	Conclusies	39
8.2	Aandachtspunten	39
	Bijlage 1 - leerlingenontwikkeling 2015-2018	40
	Bijlage 2 - leerlingenprognoses	41
	Bijlage 3 - leerlingen buiten Woudenberg naar school	42
	Bijlage 4 - Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Woudenberg 2015	45

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De schoolbesturen en de gemeente Woudenberg hebben de ambitie om een gedragen inhoudelijk kader te ontwikkelen voor de huisvesting van het primair onderwijs (PO) in de gemeente. Vanuit dit inhoudelijk kader worden adviezen gegeven voor plannen met betrekking tot onderwijshuisvesting in de gemeente. Dit samen vormt het Integraal Huisvestingsplan (hierna IHP) dat zicht geeft op de periode 2020-2035.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 en 3 worden de reikwijdte, diepgang, doelstellingen en accenten van het IHP vastgesteld. In hoofdstuk 2 zijn de relevante wettelijke kaders opgenomen. In hoofdstuk 3 zijn de voor de schoolbesturen en de gemeente Woudenberg relevante thema's uitgewerkt. Op die manier wordt het 'speelveld' bepaald waarop het IHP uitgewerkt wordt.

De visie op de diverse thema's is tot stand gekomen door bilaterale gesprekken met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en de gemeente en één inhoudelijke sessie met deze partijen samen. In hoofdstuk 4 wordt de ambitie vertaald naar huisvesting.

In hoofdstuk 5 wordt een algemene situatiebeschrijving gegeven en worden de huisvestingsvraagstukken per school behandeld. Hoofdstuk 6 en 7 omschrijven het meerjarenuitvoerings- en meerjareninvesteringsplan en in hoofdstuk 8 zijn tot slot de conclusies en aandachtspunten die bij de uitvoering van de projecten uit het IHP van belang zijn opgenomen.

1.3 Het IHP in relatie tot de gemeentelijke Verordening

Specifieke huisvestingsaanvragen (bijvoorbeeld bij calamiteiten) dienen apart en conform de gemeentelijke Verordening ingediend te worden. Naast de eisen uit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Woudenberg 2015 (zie separate [bijlage](#)), dienen de aanvragen in lijn te zijn met het op te stellen IHP.

Onderwijshuisvesting heeft een wettelijke verankering in de Wet op het primair onderwijs (WPO). Als wettelijk document is de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs opgesteld. Een IHP kent vooralsnog géén wettelijke basis en is daarmee een document dat op basis van consensus opgesteld dient te worden.

De schoolbesturen en de gemeente hebben met elkaar afgesproken dat de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Woudenberg als vangnet op de achtergrond fungeert. Het IHP is de leidraad voor de wijze waarop omgegaan wordt met onderwijshuisvesting en wordt in ieder geval iedere vier jaar en in geval van relevante (wettelijke) ontwikkelingen, geactualiseerd.

Tot slot geldt een integrale afweging van de gemeenteraad bij de jaarlijkse begrotingsbehandeling als besluitvorming over huisvestingsaanvragen en -projecten die staan opgenomen in het IHP. Dit betekent dat de schoolbesturen, voor de projecten opgenomen in het IHP, een aanvraag moeten indienen voor het huisvestingsprogramma waarbij verwezen kan worden naar het IHP.

2 Wettelijk kader

2.1 Algemeen

Dit hoofdstuk brengt het relevante wettelijk kader in beeld voor de onderwijshuisvesting in de gemeente Woudenberg.

Een inhoudelijk kader op onderwijshuisvesting houdt rekening met huidige en toekomstige wet- en regelgeving en wordt opgesteld binnen reeds gestelde beleidskaders. Het onderhavige kader biedt de basis voor de onderwijshuisvesting in de gemeente Woudenberg op de korte, middellange en lange termijn. Naast de kaders voor onderwijs zijn ook de kaders voor kinderopvang en zorg en welzijn bepalend voor de inhoud van dit inhoudelijk kader.

Het sociale domein is volop in ontwikkeling; nieuwe wetgeving en (uitvoerings)regels zijn nog maar recentelijk in werking getreden, dan wel worden binnenkort ingevoerd. Wet- en regelgeving die medebepalend zijn voor dit inhoudelijk kader, zijn:

- Wet op het primair onderwijs (WPO);
- Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (IKK);
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Woudenberg (17-12-2015);
- Wet passend onderwijs;
- Wet kinderopvang;
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo);
- Participatiewet;
- Jeugdwet;
- Wet samen sterker door vereenvoudiging samenwerkingsschool;
- wetsvoorstel meer ruimte voor nieuwe scholen;
- Wet maatregelen toekomstbestendig onderwijsaanbod.

In de volgende paragrafen wordt van een aantal wetten en kaders die aan verandering onderhevig zijn of zijn geweest, een beknopte strekking uiteengezet.

2.2 WPO

In de WPO is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen en gemeenten ten aanzien van onderwijshuisvesting geregeld. Per 1 januari 2015 is de WPO gewijzigd. De wetswijziging houdt in dat de zorgplicht voor onderhoud en aanpassing van schoolgebouwen voor gemeenten vervalt. Vanaf 1 januari 2015 ontvangen de schoolbesturen de hiervoor benodigde vergoeding rechtstreeks van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Naast de taakverantwoordelijkheid die schoolbesturen al hadden, hebben zij vanaf dat jaar ook een financiële verantwoordelijkheid ten aanzien van onderhoud en aanpassing van gebouwen. Het betreft hier een koude overdracht. Vanuit het Rijk zijn geen afspraken gemaakt over de eventuele overdracht van de reserveringen van de gemeenten naar schoolbesturen.

Situatie scholen voor het PO per 2015

De wetswijziging heeft betrekking op de bekostiging van buitenonderhoud en op aanpassingen aan het gebouw. Het schoolbestuur kan niet langer een beroep doen op de gemeente voor een vergoeding van deze kosten. Het schoolbestuur zal daar zelf voor moeten zorgen en ontvangt daartoe een extra component in de rijksvergoeding.

Het bekostigde bedrag voor buitenonderhoud wordt gebaseerd op het aantal leerlingen dat een school heeft. De huidige omvang van een schoolgebouw is niet van invloed op de bekostiging. Dit betekent dat wanneer een school in leerlingenaantal krimpt, dit een verlaging van de vergoeding tot gevolg heeft. De gemeente blijft in de nieuwe situatie wel verantwoordelijk voor de bekostiging van de volgende voorzieningen:

- nieuwbouw;
- uitbreiding;
- medegebruik (verhuur);
- eerste inrichting meubilair en onderwijsleerpakket;
- constructiefouten;
- herstel in geval van bijzondere omstandigheden/calamiteiten (zoals brand, diefstal en stormschade);
- opstalverzekeringen en eigenaarsheffingen;
- klokurenvergoeding.

Renovatie van scholen valt in een grijs gebied. Op dit onderwerp wordt later in dit stuk teruggekomen.

Aanverwante thema's

Naast de directe effecten van de wetwijzigingen binnen de WPO, zijn tevens een aantal onderwerpen te benoemen die de huisvesting raken, maar deze niet of nauwelijks veranderen:

- gymnastiekvoorzieningen: er verandert niets aan de bekostiging van het onderhoud van de lokalen voor bewegingsonderwijs. Bekostiging van buitenonderhoud aan deze lokalen blijft de verantwoordelijkheid van gemeenten.
- renovatie: de wijziging van de genoemde wetten heeft vooralsnog niet geleid tot concretisering omtrent renovatie van een schoolgebouw. Gelijktijdig met het wetsvoorstel over het verplicht opstellen van een IHP, wordt ook een wetsvoorstel verwacht over renovatie. Dit thema wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 3.

2.3 Status van het IHP op landelijk niveau

Eind 2016 is door de Commissie Nijpels – een bestuurlijke commissie van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), PO-Raad en VO-Raad – aan (destijds) staatssecretaris Dekker het Huisvestingsvoorstel verzonden. In dit Huisvestingsvoorstel (2016) hebben de partijen een voorstel gedaan richting het ministerie van OCW naar aanleiding van het rapport 'De praktijk gecheckt' (2016) van de Algemene Rekenkamer (ARK). De ARK heeft in dit rapport een aantal tekortkomingen in het bestaande huisvestingsstelsel gesignaleerd, waardoor gemeenten en schoolbesturen onvoldoende worden geprikkeld om publiek geld efficiënt en doelmatig in te zetten voor onderwijshuisvesting.

Op 9 mei 2018 hebben de VNG en de sectorraden op basis van het Huisvestingsvoorstel (2016) een rapport uitgebracht waarin een voorstel gedaan wordt voor drie wetswijzigingen:

- De jaarcyclus (op basis van de Verordening) maakt plaats voor een IHP met een looptijd van minimaal zestien jaar.
- Renovatie (levensduurverlengend) wordt een onderwijshuisvestingsvoorziening en is daarmee een taak van de gemeente.
- Schoolbesturen voor PO en (V)SO mogen zelf investeren in het gebouw als dit leidt tot een financieel voordeel. Dit voorstel is nog niet besproken in de Tweede Kamer. De invoeringsdatum is daarmee nog onduidelijk.

2.4 Regelgeving passend onderwijs

Op 1 augustus 2014 is de Wet passend onderwijs in werking getreden. Passend onderwijs gaat over alle leerlingen in het PO, voortgezet onderwijs (VO), speciaal onderwijs (SO) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo). In de praktijk gaat het vooral over alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Deze ondersteuning kan nodig zijn vanwege een lichamelijke of verstandelijke beperking, chronische ziekte, gedragsprobleem of leerstoornis.

Na invoering van de Wet passend onderwijs is het onderwijs in cluster 1 en 2 nog steeds in een landelijk systeem georganiseerd. Cluster 1 is er voor leerlingen die blind of slecht-zierend zijn. Cluster 2 is er voor leerlingen die doof of slechthorend zijn of ernstige spraak- en taalmoeilijkheden hebben. Scholen die onder deze clusters vallen, maken geen deel uit van de regionale samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs.

Het onderwijs binnen cluster 3 en 4 maakt door de invoering van het passend onderwijs wel deel uit van de regionale samenwerkingsverbanden. Voormalig cluster 3 is er voor leerlingen met een verstandelijke beperking, een lichamelijke beperking of een chronische ziekte. Voormalig cluster 4 is er voor leerlingen met gedragsstoornissen, ontwikkelingsstoornissen of psychiatrische problemen. Ook het overig PO en VO maakt deel uit van de regionale samenwerkingsverbanden.

De gevolgen voor onderwijshuisvesting zijn merkbaar met betrekking tot zowel de omvang als de kwaliteit. Er zullen meer leerlingen binnen de 'reguliere' scholen onderwijs genieten, waardoor minder kinderen aan het (voortgezet) speciaal (basis)onderwijs deelnemen. Scholen dienen maximaal toegerust te zijn op een veranderende 'onderwijsvraag' (toegankelijkheid, veiligheid, MIVA-toiletten, lift, time-out ruimten/ zorgruimten, etc.). Dit heeft vooralsnog niet geleid tot aanpassingen van de regelgeving en vergoedingen rondom onderwijshuisvesting. In de praktijk lopen schoolbesturen hierdoor tegen specifieke problemen ten aanzien van toegankelijkheid of andere extra voorzieningen aan.

2.5 Kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie

Per 1 januari 2018 is de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk van kracht. Deze wet zorgt ervoor dat peuterspeelzalen aan dezelfde kwaliteitseisen moeten voldoen en dezelfde juridische status krijgen als kinderopvang. Dit betekent dat ouders kinderopvangtoeslag kunnen ontvangen voor peuteropvang mits zij hier recht op hebben. Gelijktijdig met deze wet is ook de Wet IKK geïmplementeerd. Deze wet zorgt ervoor dat de kinder- en peuteropvang aan hogere kwaliteitseisen moet voldoen dan voorheen verplicht was. Een deel van de maatregelen uit de Wet IKK is tot 1 januari 2019 of 1 januari 2023 uitgesteld (www.veranderingenkinderopvang.nl).

Vanuit het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (goab) ontvangt de gemeente rijksmiddelen om onderwijsachterstanden bij kinderen vroegtijdig te signaleren en te bestrijden. Op grond van artikel 165, 166 en 167 van de WPO is de gemeente verantwoordelijk voor het aanbieden van een passend aanbod van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). De gemeente is verplicht om afspraken te maken met VVE-aanbieders en het PO over welke kinderen in aanmerking komen voor voorschoolse educatie, hoe de toeleiding naar de voor- en vroegschoolse educatie verloopt en hoe de doorlopende leerlijn van voor- en vroegschoolse educatie verloopt. De uitvoering hiervan gebeurt door de kinderopvangorganisaties.

2.6 Wmo, Jeugdwet en Participatiewet

De gemeenten hebben sinds 1 januari 2015 extra taken door drie grote decentralisaties. Het gaat om de overheveling van taken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. De decentralisaties zijn een ontwikkeling naar een steeds grotere verantwoordelijkheid van de gemeenten.

De *Wmo* geeft kaders aan voor de invulling van diverse met elkaar samenhangende beleidsthema's zoals ouderen, jeugd, gezondheid, sport, welzijn, werken in de wijken en fysieke toegankelijkheid. In de Wmo staat integraliteit van beleid centraal. De gemeente is inhoudelijk en financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo.

De *Jeugdwet* regelt dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor bijna alle zorg aan kinderen tot 18 jaar met opgroei- en opvoedproblemen en kinderen en jongeren met een duidelijk ziektebeeld of handicap die extra zorg of begeleiding nodig hebben. Met de *Participatiewet* wil het kabinet bereiken dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die kunnen werken, participeren in de samenleving door middel van vrijwilligerswerk, dagbesteding of betaald werk.

3 Relevante thema's

3.1 Algemeen

Na het relevante wettelijk kader in het vorige hoofdstuk, gaat dit hoofdstuk in op de thema's welke op dit moment actueel zijn in de gemeente Woudenberg. Tijdens de bilaterale gesprekken en de interactieve sessie zijn diverse thema's gedefinieerd als actueel binnen de gemeente. In grote lijnen zijn deze op te delen in de thema's 'samenwerking' en 'gebouw'. In de volgende paragrafen worden de thema's verder toegelicht met de visie/ambitie aangaande het thema, de ruimtelijke component en de verantwoordelijkheid realisatie/financiering.

Alvorens de thema's inhoudelijk behandeld worden, is geconstateerd dat bij bijna alle thema's sprake moet zijn van maatwerk. In de thema's wordt de visie/ambitie geformuleerd. In de vertaling naar huisvesting wordt later in dit proces getracht om zo concreet mogelijk te zijn. In die uitwerking zal blijken dat veel factoren een rol spelen, waarbij de verantwoordelijkheden bij verschillende partijen/instanties liggen. Dit komt met name door de toenemende integraliteit tussen de diverse beleidsvelden. De onderwijssectoren worden bijvoorbeeld inhoudelijk met elkaar verbonden en er is steeds meer sprake van een samenwerking met bijvoorbeeld opvang, sport, welzijn en cultuur.

Een schoolbestuur of gemeente kan binnen de betreffende thema's bijna niet autonoom handelen. In het verleden kon dit wel. Partnerschap, denken in een gemeenschappelijk belang en over eigen grenzen en regels stappen, vormt nu de basis. Daarbij is meer informatie en afstemming nodig en het creëren van nieuwe methoden van werken/regels/modellen is van belang. Om die reden is in hoofdstuk 4 een kader opgenomen om vanuit de inhoudelijke visie tot een integrale huisvestingsoplossing te komen in plaats van een enkelvoudige oplossing. Hierin staat tevens beschreven op welke manier de afstemming moet plaatsvinden en wie hierin de regie voert.

3.2 Samenwerking

In de gesprekken met de gemeente, onderwijs- en kinderopvangpartners is gesproken over samenwerking in verschillende vormen:

1. doorgaande leer- en ontwikkelingslijn 0-12 jaar;
2. doorgaande leer- en ontwikkelingslijn 10-18 jaar;
3. passend onderwijs met verbreding naar welzijns- en zorgpartijen.

Per onderdeel wordt in deze paragraaf de ambitie/visie, de ruimtelijke component en de verantwoordelijkheid voor realisatie/financiering beschreven.

1. Doorgaande leer- en ontwikkelingslijn 0-12 jaar

In de gemeente Woudenberg is kinderopvang veelal separaat van het onderwijs gehuisvest. De doorgaande leer- en ontwikkelingslijn voor kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar wordt georganiseerd middels samenwerking, onder andere door een warme overdracht. Bij één van de scholen is de kinderopvang intern georganiseerd met als doel een IKC te vormen. Bij enkele andere scholen is buitenschoolse opvang in de school gehuisvest.

Ambitie en visie

Zowel vanuit het onderwijs als vanuit de kinderopvang bestaat de wens om een intensievere samenwerking aan te gaan in het belang van een doorgaande leerlijn. Partijen onderschrijven de maatschappelijke relevantie van een meer intensieve samenwerking middels bijvoorbeeld voor- en vroegschoolse educatie. De schoolbesturen zien ook kansen als het gaat om versterking van de samenwerking tussen de scholen en schoolbesturen onderling. De kinderopvangorganisaties willen zich niet binden aan één school of schoolbestuur, maar openstaan voor een breed publiek. Dit heeft te maken met de verschillen in denominatie in het onderwijsaanbod, welke een belangrijke rol spelen in de keuze van ouders voor een school. De kinderopvangorganisaties willen toegankelijk blijven voor alle kinderen. Vanuit dit perspectief is samenwerken aan een doorgaande leer- en ontwikkelingslijn - en niet direct samenwonen - de ambitie.

Vanuit de gemeente vormt het Beleidskader Sociaal Domein 2019-2022 de basis voor de doorgaande leer- en ontwikkelingslijn van 0-18 jaar. Specifiek voor jeugdigen is in de visie opgenomen dat zij gezond en veilig kunnen opgroeien. In het beleidskader zijn de volgende maatschappelijke doelen geformuleerd:

- Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl en zijn sociaal en maatschappelijk actief.
- Samen met inwoners wordt gekomen tot meer lokale, passende en integrale antwoorden op hun ondersteuningsvragen.
- Er wordt gekomen tot minder inzet van specialistische zorg door het stimuleren van innovatie en adequate zorgverlening.

Het integreren van verschillende vormen van preventie, zorg en voorzieningen op lokaal niveau, kunnen hieraan bijdragen. Een Integraal Kindcentrum is hiervan een voorbeeld. Dit moet echter wel passen binnen de financiële mogelijkheden en er moet voldoende draagvlak zijn.

In het kader van de voor- en vroegschoolse opvang hebben de kinderopvangorganisaties met VVE, de scholen, de GGD regio Utrecht (GGDrU) en de gemeente een convenant ondertekend met als doel om de onderwijsachterstanden bij kinderen in groep 1 en 2 in het basisonderwijs (BO) te voorkomen en - waar nodig - effectief te bestrijden. De gemeente streeft ernaar om het aantal VVE-uren in de kinderopvang per 1 januari 2020 uit te breiden.

Twee keer per jaar vindt een LEA-overleg (Lokaal Educatieve Agenda) plaats waarin de doorgaande leerlijn op bestuurlijk niveau wordt besproken. Daarnaast vindt drie keer per jaar een integraal onderwijsoverleg op uitvoerend niveau plaats. In beide overleggen zijn de kinderopvang-organisaties, de basisscholen, de GGDrU, het samenwerkingsverband en de gemeente vertegenwoordigd.

Voor de uitvoering van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet en voor het stimuleren van de transformatie in het sociaal domein, heeft de gemeente samen met twee zorginstellingen Coöperatie De Kleine Schans opgericht. Hierin is ook het sociaal team ondergebracht. Samenwerking met de scholen op het gebied van preventie en zorg is één van de speerpunten van het sociaal team. Dit heeft onder andere geleid tot gesprekken op de scholen voor leerkrachten, IB'ers en ouders.

Ruimtelijk component

De gemeente en schoolbesturen streven bij nieuwbouw en renovatie in het BO naar de inrichting van een school met ondersteunende sociale functies. Wanneer er een nadrukkelijke wens tot samenwonen met een kinderopvangorganisatie is, wordt daarnaar gekeken. Gezien het feit dat de kinderopvangorganisaties graag hun eigen, onafhankelijke identiteit willen behouden, is samenwonen met de scholen geen logische keuze. De kinderopvangorganisaties hebben aangegeven dat de uitbreiding van het aantal VVE-uren geen invloed heeft op de ruimtebehoefte.

Verantwoordelijkheid realisatie/financiering

De gemeente ziet voor zichzelf vooral een regisserende, faciliterende rol in een beleidsveld waarvan de gemeente de maatschappelijke relevantie ondersteunt. Zij is gesprekspartner bij vraagstukken en initiatieven vanuit de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties om te komen tot een passende huisvestingsoplossing (maatwerk) en de bekostiging daarvan. De beschikbare financiële middelen zijn beperkt, waardoor buiten de wettelijke kaders geen ruimte tot investeren is. Constructies waarin de financiële risico's voor een termijn van minimaal tien jaar afgedekt zijn, zijn wel bespreekbaar.

Hieronder wordt de relatie van de gemeente ten opzichte van de verschillende partners beschreven.

Relatie gemeente - onderwijs

Ten aanzien van de component onderwijs worden gemeente en schoolbesturen bekostigd door de rijksoverheid. De relatie tussen gemeente en onderwijs richt zich met name op het onderwijshuisvestingsbeleid.

De gemeente heeft de wettelijke taak en verplichting om onderwijshuisvesting ((vervangende) nieuwbouw en uitbreiding) te faciliteren. Deze wettelijke verantwoordelijkheid is vastgelegd in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Woudenberg 2015.

Bij onderwijshuisvestingsvraagstukken en de zoektocht naar passende huisvesting van scholen, zijn een aantal principes. Allereerst wordt gezocht naar oplossingen binnen bestaande gebouwen van het bevoegd gezag. Wanneer de oplossing hierin niet gevonden wordt, dan geldt:

- het zoeken naar (huisvestings)oplossingen binnen twee kilometer voor een (voor de leerlingen) voldoende begaanbare en veilige weg, zoals beschreven in bijlage I van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs;
- het voorkomen en/of benutten van leegstand;
- het toepassen van de meest kostenefficiënte oplossing in geval van nieuwbouw of uitbreiding.

De bovenstaande uitgangspunten staan op gespannen voet met de onderwijskundige visies van scholen die vragen om specifieke ruimten en niet per se om lokalen.

Relatie gemeente - kinderopvang

De gemeente heeft geen wettelijke taak voor wat betreft de huisvesting van kinder- en peuteropvang. Wel kan de gemeente vanuit de (wettelijke) betrokkenheid bij onderwijs-huisvesting een intensievere samenwerking tussen de scholen en kinderopvangorganisaties bevorderen en stimuleren bij (toekomstige) vraagstukken en aanvragen omtrent dit beleidsonderwerp.

De mogelijkheden om te sturen op kinderopvang zijn zeer beperkt, aangezien deze sector privaat georganiseerd is. Uiteraard heeft de gemeente hier de rol van toezichthouder. De gemeente investeert in principe niet in ruimte voor kinderopvang. De verantwoordelijkheid voor de realisatie en exploitatie van kinderopvangruimten ligt bij de desbetreffende aanbieder.

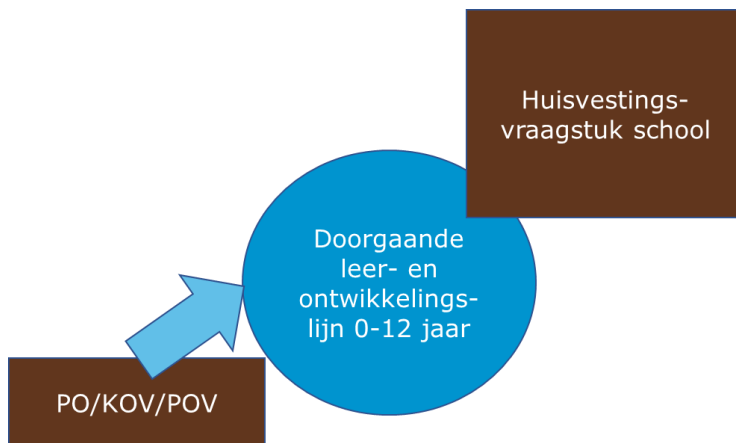
Vanaf 1 januari 2018 heeft het peuterspeelzaalwerk dezelfde formele status als de kinderopvang. Dit betekent dat ouders recht kunnen hebben op kinderopvangbijslag voor peuteropvang. De gemeente heeft ook binnen de peuteropvang de rol van toezichthouder. Zij biedt de mogelijkheid om subsidie voor peuteropvang beschikbaar te stellen voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, zoals eenverdieners of niet-werkenden.

Net als bij kinderopvang, investeert de gemeente in principe ook niet in ruimte voor peuteropvang. De verantwoordelijkheid voor de realisatie en exploitatie van peuteropvangruimten ligt bij de desbetreffende aanbieder.

Relatie gemeente - jeugdbeleid

Voor het jeugdbeleid als geheel heeft de gemeente een regiefunctie die als gevolg van de transitie jeugdzorg verder is versterkt. Vanuit het domein onderwijshuisvesting ligt hier geen huisvestingsverantwoordelijkheid van de gemeente.

De gemeente heeft een zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Zij heeft geen taak met betrekking tot het huisvesten van kinderopvang.

2. Doorgaande leer- en ontwikkelingslijn 10-18 jaar

Ambitie en visie

De meeste leerlingen verlaten het PO op twaalfjarige leeftijd. Als zij in groep 8 zitten, maken hun ouders, de school en zichzelf een keuze voor het type vervolgonderwijs. De kinderen uit de gemeente Woudenberg zijn aangewezen op voorzieningen voor VO buiten de gemeentegrenzen. De overgang naar het VO verloopt echter niet voor alle leerlingen vlekkeloos.

De overgangsproblematiek kent verschillende oorzaken, om te beginnen het moment van kiezen. Leerlingen zijn pas elf of twaalf jaar wanneer bepaald wordt of zij naar het vmbo, de havo of het vwo gaan. Het steeds definitievere karakter van de keuze speelt ook mee.

De overstapmogelijkheden in de praktijk zijn tegenwoordig beperkt. Voor leerlingen die niet op de goede plek zitten, is het lastig om in te stromen in een ander onderwijstype. Daar komt bij dat het onderwijsaanbod in de klas niet altijd past bij alle leerlingen. In het VO heerst bovendien een heel ander pedagogisch klimaat dan op de basisschool. Niet alle leerlingen gedijen daarbij. Landelijk is het junior college (decennia terug: middenschool) weer in beeld en de behoefte aan een dergelijke voorziening neemt toe.

Het PO in Woudenberg en het VO in de regio werken goed samen om voor individuele leerlingen een passend aanbod te doen. Op dit moment zijn er geen concrete initiatieven om deze samenwerking om te zetten naar een voorziening voor meerdere kinderen in de vorm van een junior college.

Vanuit de gemeente geldt ook voor deze groep het beleidskader sociaal domein (zie pagina 8 van dit rapport). Coöperatie De Kleine Schans zoekt met de scholen naar mogelijkheden om de sociale competenties en weerbaarheid van kinderen te stimuleren. Daarnaast subsidieert de gemeente Woudenberg de organisatie Jeugd-Punt met als doel jongeren van 10 tot 23 jaar te ondersteunen in hun ontwikkelingsproces naar volwassenheid als onderdeel van hun sociale omgeving. De jongerenwerkers van Jeugd-Punt leveren diensten zoals het vergroten van weerbaarheid, coaching van jongeren, activering en participatie en vindplaatsgericht werken. Jeugd-Punt zoekt daarin bewust de samenwerking met het onderwijs op.

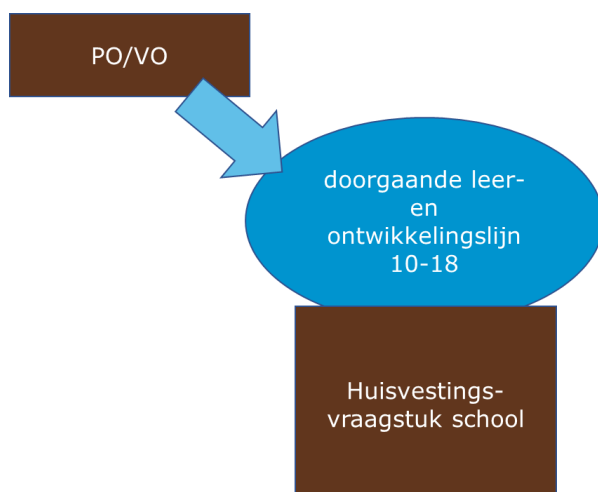
Ruimtelijk component

Vanuit de maatwerkgedachte streeft men in de gemeente Woudenberg niet naar een aparte voorziening zoals een junior college. De schoolbesturen staan wel open voor een op de behoefte van het kind afgestemde samenwerking. Voor de toekomst ligt er bij enkele schoolbesturen wel een ambitie voor een doorontwikkeling richting een junior college.

Verantwoordelijkheid realisatie/financiering

De gemeente Woudenberg ondersteunt een eventuele intensivering van de samenwerking tussen het PO in Woudenberg en het VO in de regio. Er is geen sprake van een wens bij de gemeente tot het realiseren van huisvesting voor het VO vanwege de aanwezigheid van een dekkend aanbod in de regio.

De samenwerking tussen de onderwijssectoren PO en VO wordt geïntensiveerd. Deze samenwerking leidt niet direct tot een huisvestingsvraag.

3. Passend Onderwijs met verbreding naar welzijns- en zorgpartijen

De scholen in de gemeente Woudenberg vallen onder twee samenwerkingsverbanden PO: SWV de Eem (Jan Ligthartschool, de Griftschool, De Olijfboom en de Koningin Julianaschool) en Berséba (de Wartburg). Passend onderwijs wordt door de schoolbesturen en de gemeente binnen het brede perspectief van ontwikkelingen in het Sociaal Domein bekeken (zie hiervoor ook pagina 8 van dit rapport).

Ambitie en visie

Binnen de gemeente Woudenberg zijn geen separate voorzieningen voor (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) en speciaal basisonderwijs (SBO). Wanneer de basisscholen geen passend aanbod kunnen doen, zijn kinderen aangewezen op voorzieningen buiten de gemeente. Binnen SWV de Eem wordt gewerkt met een samenwerkingsagenda voor 2019-2020. Daarin staan thema's als 'thuisnabij onderwijs', samenhang passend onderwijs en zorg voor jeugd, aansluiting lokale teams en mbo, dyslexie, 'ieder kind een onderwijsplek' en doorlopende ontwikkelijnen.

De schoolbesturen in de gemeente Woudenberg hebben de intentie uitgesproken om te verkennen of het mogelijk is om op bepaalde thema's in het kader van passend onderwijs lokaal samen te werken. Het eerste thema dat in dit kader besproken gaat worden, is hoogbegaafdheid. SWV de Eem is hierbij betrokken.

Naast samenwerking met onderwijspartijen gaat het bij het doen van een passend aanbod ook om aansluiten met zorg- en welzijnspartijen. Binnen de gemeente Woudenberg is het sociaal team als onderdeel van Coöperatie De Kleine Schans actief om de verbinding met de scholen op het gebied van preventie en zorg te leggen.

Ruimtelijk component

De ontwikkelingen op het gebied van passend onderwijs en eventueel daaraan gerelateerde huisvestingsconsequenties, zijn niet te voorspellen. Dat betekent dat het gewenst is om flexibele schoolgebouwen te hebben waarin op een eenvoudige wijze aanpassingen doorgevoerd kunnen worden. De flexibiliteit wordt gezocht in:

- extra gespreksruimten voor professionals (zorg/ondersteuning) die (zo nodig) bij toerbeurt gebruik maken van de ruimte;
- extra (kleinere) lesruimten waar leerlingen in een klein groepje separaat les kunnen krijgen;
- toegankelijkheid en bereikbaarheid van zowel de locatie als de individuele ruimten voor leerlingen met lichamelijke beperkingen;
- specialistische voorzieningen, inrichting en inventaris gericht op de zorgvraag.

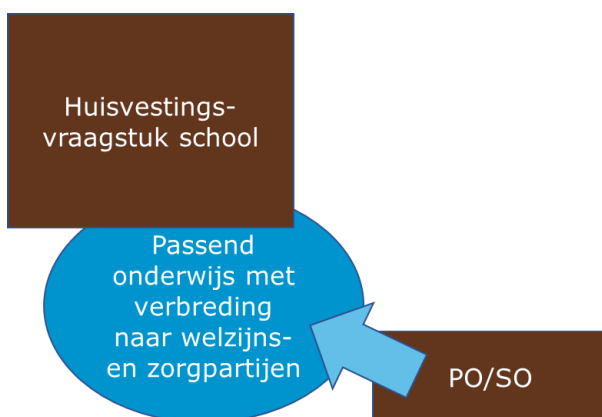
Naast flexibiliteit is het besef dat de invoering van passend onderwijs bij de reguliere scholen om meer ruimte vraagt. De variatie in het lesaanbod neemt toe, inclusief het aanbod aan ondersteunende functies. Vanuit deze ontwikkeling is een beleidsrijke keuze nodig door reguliere scholen letterlijk meer ruimte te bieden dan normatief. Wetgeving biedt hiervoor nog geen handvatten.

Het integrale preventieve beleid van de gemeente vraagt niet direct om meer ruimte in de scholen, maar wel om aandacht voor de fysieke leefomgeving. De scholen kunnen voorzien in voldoende speelruimte en ontmoetingsplekken en voldoende groen in de wijk. Zorg- en welzijnspartijen zoals het sociaal team kunnen - indien gewenst - gebruikmaken van ruimten in de scholen. Wellicht leidt dit tot huisvestingsvragen.

Verantwoordelijkheid realisatie/financiering

De gemeente Woudenberg is een volwaardige samenwerkingspartner met betrekking tot passend onderwijs en ziet daarbij een duidelijke koppeling en verbinding tussen haar taken ten aanzien van jeugdbeleid en het sociaal domein en de opgave van passend onderwijs. Ook wil de gemeente op projectniveau meedenken over de gevolgen van passend onderwijs voor de huisvesting.

De ontwikkeling van passend onderwijs en ontwikkelingen binnen het sociaal domein leiden niet direct tot een huisvestingsvraag, maar vragen wel om flexibiliteit en andersoortige ruimten.

3.3 Gebouw

Naast samenwerking zijn er ook een aantal gebouwelijke thema's relevant ten behoeve van het IHP voor de gemeente Woudenberg:

1. duurzaamheid;
2. renovatie versus vervangende nieuwbouw;
3. normvergoeding versus kwaliteitsniveau huisvesting.

Per onderdeel wordt in deze paragraaf het beleid of de beleidsvisie beschreven, evenals de vertaling naar het IHP.

1. Duurzaamheid

Beleid of beleidsvisie

De gemeente Woudenberg heeft nog geen breed geformuleerd duurzaamheidsbeleid. In dit binnenkort op te stellen duurzaamheidsbeleid zullen drie belangrijke thema's centraal staan: energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. In het duurzaamheidsbeleid zullen de ambities van de gemeente om deze thema's uitgewerkt worden. De actuele wet- en regelgeving vormt daarom op dit moment de basis voor de uitwerking van huisvestingsvraagstukken.

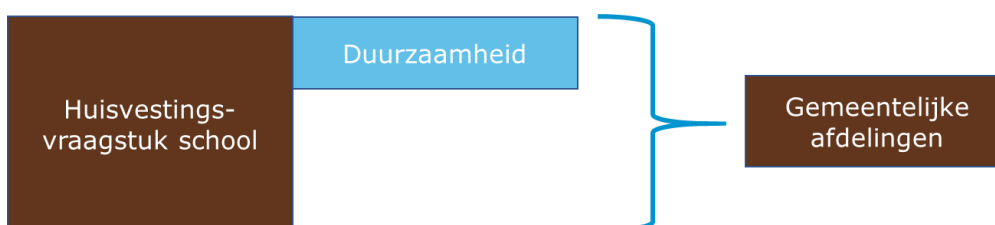
Duurzaamheidsmaatregelen/-doelstellingen met betrekking tot gebouwen, vragen naast een veranderend gedrag om extra investeringen. Deze investeringen leiden tot betere gebouwen en tot een besparing op de exploitatielasten. Door de genoemde besparing is het noodzakelijk dat schoolbesturen en de gemeente gezamenlijk optrekken om de duurzaamheidsambities te kunnen realiseren. De schoolbesturen en de gemeente hebben daarin ieder hun eigen verantwoordelijkheid, maar ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Partijen zijn van mening dat het per gebouw om maatwerk gaat; de duurzaamheidsmogelijkheden verschillen per school(gebouw). Zo kunnen de schoolbesturen middelen inzetten ten gunste van een duurzamer/beter exploiteerbaar gebouw wanneer dit binnen afzienbare termijn terugverdiend wordt.

Vertaling naar IHP

De gemeente Woudenberg heeft nog geen plan opgesteld om de wettelijke doelen te halen. In het op te stellen duurzaamheidsbeleid zal ook beleid ten aanzien van schoolgebouwen opgenomen worden. Tot het bepalen van het beleid zal op projectbasis samen opgetrokken worden om per school maatwerk te kunnen bieden.

De wettelijk vastgestelde eisen met betrekking tot duurzaamheid, vormen de basis voor de uitwerking van de plannen per school.

2. Renovatie versus vervangende nieuwbouw

Beleid of beleidsvisie

Door de overheveling van het buitenonderhoud in het PO naar de schoolbesturen, is een scherpere verdeling ontstaan tussen de verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbesturen. De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van voldoende capaciteit/adequate huisvesting en de schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het beheren en exploiteren van de schoolgebouwen. De geldstromen zijn gescheiden. Bij oudere schoolgebouwen speelt de vraag hoe om te gaan met de voortzetting van de locatie: verlengen (lees: renoveren) of vervangende nieuwbouw? Renovatie is een begrip dat geen plek/status in de huidige regelgeving kent. Dit is het zogenaamde 'grijze gebied'. Voormalig staatssecretaris Dekker riep gemeenten en schoolbesturen op om hieromtrent samen naar oplossingen te zoeken.

Landelijk wordt/worden op meerdere fronten beleid/plannen gemaakt (VNG, PO-Raad, VO-Raad, LVO) om een oplossing te bieden voor het 'grijze gebied'. Dit is nog geen wet, maar op basis van de kern van deze plannen wordt elke gemeente straks verplicht gesteld om met de schoolbesturen een IHP op te stellen voor een periode van minimaal zestien jaar. Daarnaast worden schoolbesturen verplicht gesteld om voor elk schoolgebouw een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op te stellen. Voor zowel het IHP als de MJOP's gelden de kwaliteitskaders vanuit de WPO, Wet op de expertisecentra (WEC), WVO en het Bouwbesluit. De doelstelling is om met beide plannen afwegingen te kunnen maken over wat het meest optimaal is: renoveren of vervangende nieuwbouw (geldstromen en kwaliteitseisen worden naast elkaar gelegd).

De term 'renovatie' moet nader uitgewerkt worden en daarover zijn nog gesprekken/ onderzoeken gaande. Zo wordt bijvoorbeeld gesteld dat renovatie gelijk staat aan levensduurverlenging: de betreffende renovatiemaatregel zorgt voor een verlenging van de levensduur van het gebouw met ten minste 25 jaar. Het voorstel van de sectorraden en VNG wordt vooralsnog als volgt geïnterpreteerd: renovatie wordt geen aparte voorziening, maar bij recht op vervangende nieuwbouw (conform de bepalingen in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs) wordt de afweging gemaakt om voor renovatie dan wel vervangende nieuwbouw te gaan op basis van een businesscase die in gezamenlijkheid door de gemeente en het schoolbestuur opgesteld wordt. Renovatie moet dan wel een volwaardig alternatief zijn voor vervangende nieuwbouw. De keuze voor renovatie wordt bijvoorbeeld gemaakt bij een monumentaal of beeldbepalend gebouw.

Onderhoud

Schoolbesturen hebben ten aanzien van huisvesting een instandhoudingsplicht. Dit betekent dat scholen verplicht zijn om het gebouw 'behoorlijk' te gebruiken en te onderhouden. Al het onderhoud en alle noodzakelijke aanpassingen aan schoolgebouwen vallen onder de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur.

De schoolbesturen ontvangen een zogenaamde lumpsumvergoeding het Rijk op basis van het aantal leerlingen om tal van taken mee uit te kunnen voeren. Eén van deze taken betreft de materiële instandhouding. De verdeling van de lumpsumvergoeding over de verschillende taken bepaalt het schoolbestuur zelf. Het is echter wettelijk niet toegestaan om middelen van de lumpsumvergoeding aan te wenden voor taken anders dan waarvoor ze bedoeld zijn. Strikt formeel mogen schoolbesturen met deze middelen dan ook niet investeren in gebouwuitbreiding of nieuwbouw (WPO, artikel 148). Een uitzondering hierop vormen investeringen die verder reiken dan het Bouwbesluit en andere wetgeving én die terugverdiend worden in de exploitatie. Naar verwachting wordt dit in de toekomst formeel vastgelegd in wetgeving. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de vergoeding voor materiële instandhouding, volgens onderzoek, niet toereikend is voor de taken die schoolbesturen moeten uitvoeren.

Nieuwbouw

Ten aanzien van nieuwbouw en/of uitbreiding van onderwijshuisvesting is de gemeente Woudenberg financieel verantwoordelijk. De gemeente ontvangt middelen in het gemeentefonds voor onderwijshuisvesting. Het bedrag dat de gemeente hierin voor onderwijshuisvesting ontvangt, is niet geormerkt. Dit betekent dat deze middelen vrij ingezet mogen worden.

Vertaling naar IHP

Uitgangspunt voor het IHP voor de gemeente Woudenberg, is dat gemeente en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van de scholen. Dit geldt voor zowel renovatie als nieuwbouw. In de gemeente Woudenberg zijn enkele basisscholen gevestigd die 'op leeftijd' zijn. De schoolbesturen hebben de gebouwen al die tijd zo goed als mogelijk onderhouden.

Bij de vraag of renovatie dan wel nieuwbouw in een bepaalde situatie het beste past, zijn verschillende afwegingen te maken. De keuze in de gemeente Woudenberg is op dit moment per situatie maatwerk, vooruitlopend op de nieuwe wetgeving. In sommige gevallen is het de beste oplossing om een levensduurverlengende renovatie uit te voeren, in andere gevallen heeft vervangende nieuwbouw de meeste toegevoegde waarde.

Aan de hand van een businesscase kan bepaald worden of renovatie dan wel vervangende nieuwbouw gunstiger is. Vanuit de PO-Raad is daartoe met diverse instellingen een afwegingskader ontwikkeld. Het afwegingskader is vooral een middel tot gesprek om samen tot gefundeerde keuzes te komen. Het betreft een instrument om gezamenlijk per opgave scherp te krijgen wat het beste aansluit, renovatie of vervangende nieuwbouw. Het instrument kent acht afwegingsfactoren:

1. ruimtelijk/locatie/planologisch;
2. onderwijs-/samenwerkingsconcept;
3. gebouw;
4. maatschappelijk;
5. financieel;
6. bestuurlijk/politiek;
7. juridisch;
8. planning en overige risico's.

Deze factoren worden beoordeeld met 1 (laag), 2 (neutraal) of 3 (hoog). Op basis van deze score komt nieuwbouw dan wel renovatie als beste oplossing naar voren. Naast het genoemde afwegingskader adviseren wij om bij schoolgebouwen rond de 30/40 jaar oud het volgende in beeld te brengen:

- onderhoudsplanning - uitgaven - relatie begroting;
- exploitatielasten: energie, water etc.;
- bezetting schoolgebouw (leegstand).

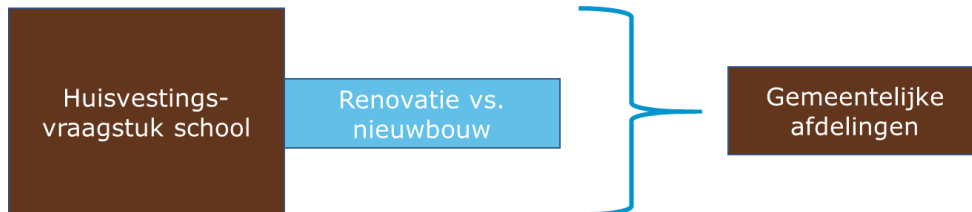
Daarnaast kunnen schoolbesturen eventuele andere onderhouds-/exploitatievoordelen (van duurzaamheidsmaatregelen) kapitaliseren en investeren in renovatie. Dit is alleen mogelijk bij maatregelen met een beperkte terugverdientijd. Hierbij wordt gedacht aan de volgende mogelijkheden:

- bijdrage aan onderhoud/exploitatievoordelen bij levensduurverlenging (25 jaar);
- in het verlengde van het vorige punt: onderhoudsdosering aanpassen. Vijf jaar voor renovatie/nieuwbouw. Dan wordt het onderhoudsniveau teruggeschroefd naar het 'voorkomen van gebreken'. Geld dat hiermee bespaard wordt, wordt benut ten gunste van de investering.

Zolang het investeringsverbod voor het PO niet opgeheven is, maken de bovenstaande mogelijkheden onderdeel uit van een grijs gebied. Tevens is het van belang om op te merken dat de door schoolbesturen ontvangen middelen voor onderhoud, in veel gevallen niet voldoende zijn voor de werkelijke kosten die met het onderhoud gemoeid zijn. De manier waarop dit exact gedefinieerd wordt, zal te zijner tijd per project nader uitgewerkt moeten worden. Een aandachtspunt hierbij is om de afweging met betrekking tot vervangende nieuwbouw dan wel renovatie, zo vroeg mogelijk (minimaal vijf jaar voor de geplande uitvoering) te maken. Dit in relatie tot het wel of niet uitvoeren van groot onderhoud in verband met het voorkomen van kapitaalvernietiging.

Onder regie van de gemeente wordt in voorkomende gevallen een businesscase uitgevoerd voor het maken van een keuze voor vervangende nieuwbouw of renovatie. Kaders voor de businesscase worden aan de voorkant gezamenlijk vastgesteld, evenals afspraken over de kosten voor het opstellen van een businesscase.

De keuze voor renovatie dan wel vervangende nieuwbouw wordt gemaakt op basis van een businesscase onder regie van de gemeente waarin beleid, financiën en duurzaamheid meegenomen worden. Afspraken over een gedeelde (financiële) verantwoordelijkheid tussen schoolbestuur en gemeente, worden per project gemaakt.

3. Normvergoeding versus kwaliteitsniveau huisvesting

De normbedragen voor nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen worden jaarlijks geïndexeerd. Al jaren wordt door vrijwel alle betrokkenen die actief zijn binnen onderwijs-huisvesting, gepleit voor een flinke positieve bijstelling van de normbedragen. De normbedragen zijn namelijk onvoldoende om een maatschappelijk verantwoorde, duurzame school te bouwen.

Ambitie en visie

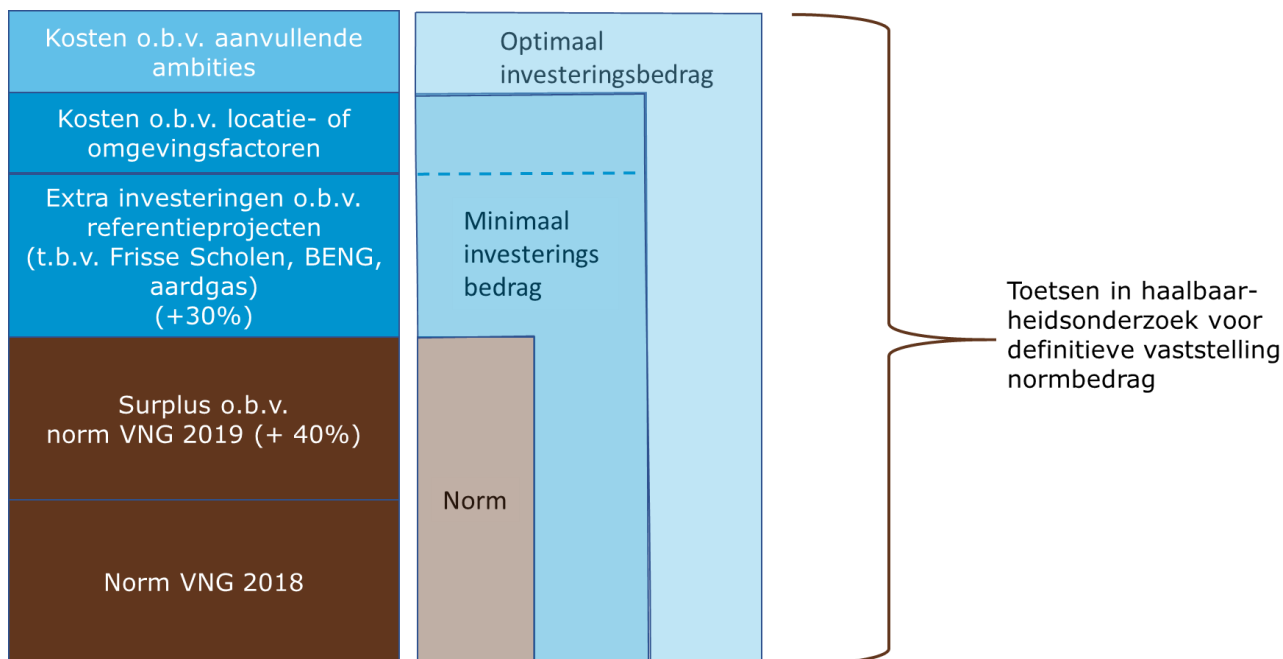
Voor onderhavig IHP wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- BENG
Overheidsgebouwen moeten hieraan voldoen per 1 januari 2020 (datum aanvraag omgevingsvergunning); derhalve is dit geen optionele keuze.
- Frisse Scholen klasse B (ventilatie)
Voor ventilatie van schoolgebouwen is klasse B min of meer de standaard. Deze standaard voldoet aan algemeen geaccepteerde eisen. Voor ventilatie is dit het uitgangspunt.
- Aardgasvrij
In het kader van het Klimaatakkoord is voor woningbouw wettelijk vastgesteld dat woningen waarvan na 1 juli 2018 een omgevingsvergunning aangevraagd wordt, aardgasvrij moeten zijn. Voor onderwijshuisvesting wordt per project afgewogen of dit haalbaar is.
- Marktwerking
De jaarlijks vastgestelde normkosten hebben geen indexregeling gedurende de ontwikkel- en realisatietermijn. De norm gaat ervan uit dat het vastgestelde bedrag in jaar x gedurende de gehele ontwikkel- en realisatietermijn van kracht is. Het uitgangspunt is dat rekening gehouden wordt met indexering gedurende de ontwikkel- en realisatietermijn, welke gemiddeld ten minste drie jaar bedraagt.
- Overige (locatie- of omgevingsgebonden) invloedfactoren die geen onderdeel uitmaken van het bedrag per m²
  - a. architectuur en stedenbouw (beeldkwaliteitsplan, bestemmingsplan-procedure);
  - b. infrastructuur en terreininrichting;
  - c. voorzieningenniveau (vaste inrichting, ICT, projectiescherm, toegangscontrole, camerabeveiliging, specifieke ruimten zoals keukens en werkatelier);
  - d. extra duurzaamheid (> BENG; energieneutraal/nul op de meter, geluidswerende voorzieningen t.b.v. luchtwarmtepompen e.d., extra zonnepanelen, groen schoolplein, sedumdak e.d.).

Vertaling naar IHP

De VNG-norm is voor 2019 - naast de indexering - met 40% verhoogd. Uit ervaring is gebleken dat hier nog 30% bij opgeteld moet worden om een maatschappelijk verantwoorde, duurzame school te kunnen realiseren. Bij scholen van grotere omvang (vanaf 300 leerlingen) kan dit percentage lager uitvallen, namelijk tussen de 20 en 25%. Om die reden adviseren wij om de norm op projectniveau te bepalen op basis van de navolgende procedure:

1. Stel op basis van de actuele norm (VNG 2019 + 30%) een richtbedrag vast voor een gebouw met een duurzaam basisniveau (BENG, aardgasvrij etc.).
2. Voer een analyse uit naar de locatie- of omgevingsfactoren en stel ambities en het projectbudget zo nodig bij.
3. Voor definitieve vaststelling van het projectbudget adviseren wij om een businesscase uit te voeren waarbij wordt getoetst of het projectbudget in overeenstemming is met het ambitieniveau en de locatie- of omgevingsfactoren. Desgewenst kan het projectbudget na aanbesteding nog één keer worden bijgesteld. De businesscase is onderdeel van het uiteindelijke bouwplan en daarmee ook onderdeel van het totale investeringskrediet.
4. Voor sommige projecten is het noodzakelijk om meerdere scenario's te onderzoeken om tot een voorkeursscenario te komen. Dit speelt bijvoorbeeld bij herschikkingsoperaties en plannen als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen. Wij adviseren om hiervoor een apart budget toe te kennen, omdat dit niet direct gerelateerd is aan onderwijshuisvesting. Onderzoek wordt vervolgens onder regie van de gemeente uitgevoerd.

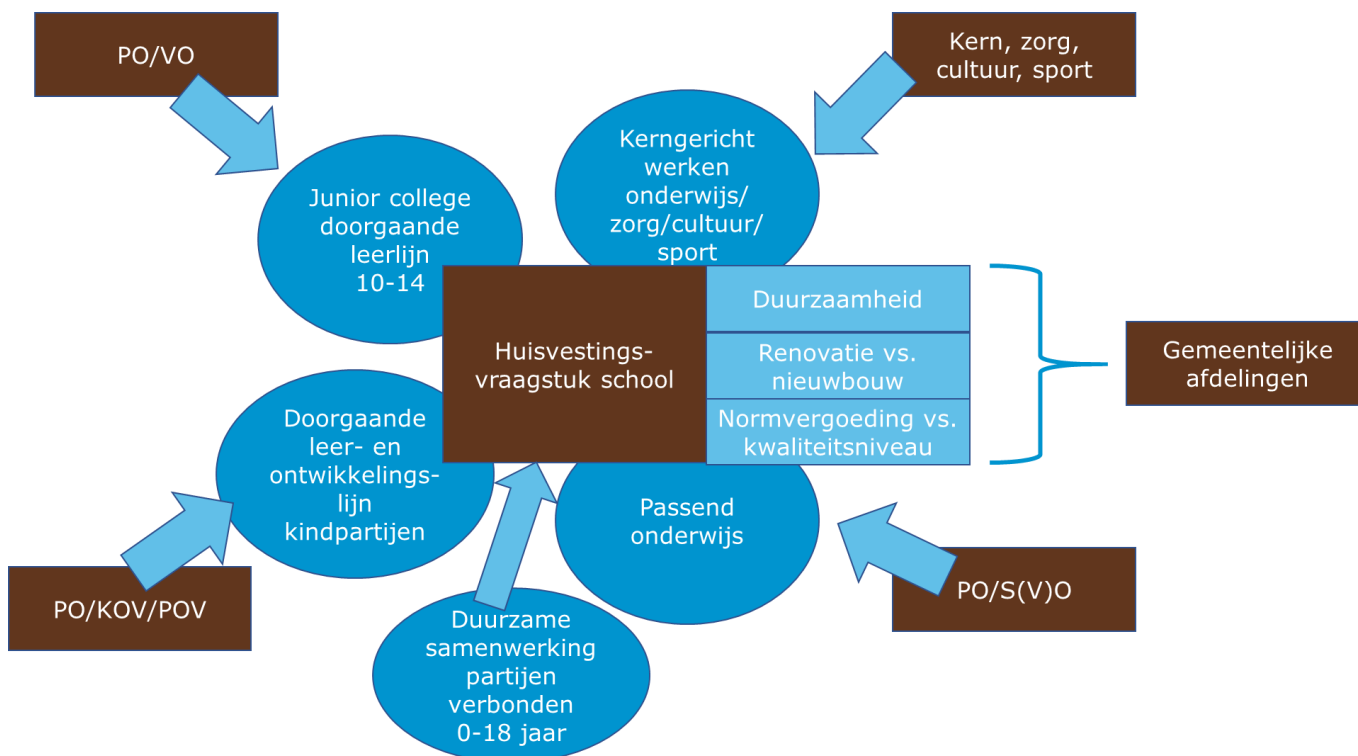
Op deze wijze worden aan het begin van het project realistische kaders vastgesteld voor zowel de gemeente als het schoolbestuur en/of andere partijen zoals kinderopvangorganisaties.

De gemeente gaat bij nieuwbouw van scholen uit van een reële kostenraming op basis van actuele bouwkosten.

4 Van visie naar huisvesting

In hoofdstuk 3 zijn de van belang zijnde thema's uitgewerkt en vertaald naar consequenties voor de huisvesting en per thema samengevat in een kader. In de uitwerking is te lezen dat de thema's niet op zichzelf staan en dus met elkaar verbonden zijn. Zo is het beleid op de doorgaande leer- en ontwikkelingslijn direct gekoppeld c.q. van eenzelfde orde/opgave als passend onderwijs. Alle relevante thema's uit hoofdstuk 3 geven gezamenlijk het volgende beeld:

Vanuit de thema's **samenwerking** en **gebouw** zijn de volgende uitgangspunten voor het IHP geformuleerd:

- De gemeente heeft een zorgplicht voor onderwijshuisvesting. De gemeente heeft geen taak met betrekking tot het huisvesten van kinderopvang.
- De ontwikkeling van onderwijs in het algemeen, passend onderwijs en zorg en welzijn (sociaal domein) leiden niet direct tot een huisvestingsvraag, maar vragen wel om meer flexibiliteit en andersoortige ruimten.
- Het wettelijk vastgestelde kader voor duurzaamheid is het uitgangspunt en wordt vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid per school uitgewerkt.
- De keuze voor renovatie dan wel vervangende nieuwbouw wordt gemaakt op basis van een businesscase waarin beleid, financiën en duurzaamheid meegenomen worden.
- Afspraken over een gedeelde (financiële) verantwoordelijkheid tussen schoolbestuur en gemeente worden per project gemaakt.
- De gemeente gaat bij nieuwbouw van scholen uit van een reële kostenraming.

In het IHP worden straks vanuit de bestaande huisvestingssituatie, in relatie tot de thema's, aangegeven wat de benodigde maatregelen zijn om in de planningsperiode van het IHP (t/m 2035) de onderwijshuisvesting op orde te krijgen. De maatregelen die opgenomen zullen worden, zijn primair gericht om te zorgen dat de huisvesting voor het onderwijs op orde komt (bijvoorbeeld uitbreiding, renovatie of vervangende nieuwbouw). Dat is enigszins een enkelvoudige opgave en veelal een opgave per schoollocatie.

Het voorgaande komt onder meer voort uit het voldoen aan de regelgeving rondom onderwijs-huisvesting (leerlingenprognoses, normatieve ruimtebehoefte etc.) als wettelijk minimum (zorgplicht). Het past bij hoe we in Nederland voor elke doelgroep een eigen regelgeving, bekostiging en systemen hebben georganiseerd (zelfs binnen het onderwijs). Het is in de praktijk daarmee moeilijk om over deze grenzen heen de (zo gewenste) verbindingen te leggen of zelfs te integreren zonder dat niet aan de regels voldaan wordt (bijvoorbeeld verantwoording over bestedingen aan de autoriteiten).

Vanuit de thema's is het juist van belang om wel te verbinden/verbreden/integreren vanuit de verschillende doelgroepen. In dit hoofdstuk is het kader opgenomen om vanuit deze inhoudelijke visie in de gemeente Woudenberg tot integrale huisvestingsoplossingen dus geen enkelvoudige oplossing) te komen.

4.1 Ambitieniveau

Met de in hoofdstuk 3 uitgewerkte inhoudelijke thema's is een ambitieniveau vastgelegd. Gemeenten en schoolbesturen streven naar een goede spreiding van onderwijs over de gemeente. Deze voorzieningen hebben een aanbod dat past bij de vragen uit het dorp. Er wordt maatwerk geleverd, waarbij een inhoudelijke verbinding tussen onderwijs, opvang, wijkwerk en (jeugd)zorg het kader is. Daarnaast streven partijen naar een zo passend mogelijk aanbod voor zoveel mogelijk kinderen in de nabijheid van hun woonadres.

Samenwerking in aanbod tussen BO, S(B)O en V(S)O is een ambitie. De gemeente en de schoolbesturen streven een balans na tussen vraag en aanbod in de gemeente Woudenberg, waarbij het bestaande vastgoed het vertrekpunt is. Trends in leerlingen-ontwikkeling worden in principe door de scholen in een gebied samen opgevangen conform de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Groei van een school wordt niet zonder meer gefaciliteerd wanneer in het dorp voldoende capaciteit is. Het verwijzen van de ene school naar leegstand bij een andere school conform de Verordening is een mogelijkheid. De opgave is om duurzame oplossingen gemeenschappelijk te formuleren. Daarnaast zijn ook de bereikbaarheid van de voorzieningen en de ruimtelijke inpassing in het dorp van belang. Ook dat moet passend zijn voor het dorp.

4.2 Projectaanvragen

Zoals beschreven zullen in het IHP de enkelvoudige/basale opgaven voor de planningsperiode van dit IHP opgenomen worden. Dat wil zeggen: de wijzigingen aangaande de onderwijshuisvesting voor een school. Dit dient gezien te worden als het basisingrediënt en is daarmee niet compleet. Dit betekent dat het betreffende schoolbestuur aan de hand van voornoemde integrale visie dient te komen tot een complete opgave op het moment dat hun project ten uitvoering komt. 'Enkelvoudige' opgaven worden daarmee in principe niet in behandeling genomen.

Projecten voor een school volgend uit het IHP worden door het betreffende schoolbestuur bij de businesscase aangekleed met deze algemene visie. Dit gebeurt in overleg met de andere schoolbesturen en onder regie van de gemeente. Huisvesting wordt een vast agendapunt op de LEA en daarmee wordt de afstemming met andere schoolbesturen geborgd. Daarna zal er formeel Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) gevoerd worden. De achterliggende gedachte hierbij is dat de schoolbesturen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een passend aanbod in het gebied waarbinnen ze opereren.

Naast de schoolbesturen worden ook andere partners bij de aanvraag betrokken. In de aanvraag wordt de visie van het aanvragende schoolbestuur op alle thema's uitgewerkt en vertaald naar een huisvestingsopgave middels de volgende onderdelen:

- wijkanalyse, waarin:
  - a. in afstemming met de andere schoolbesturen zichtbaar gemaakt is hoe in de wijk de ontwikkeling van de school of scholen is en hoe duurzame huisvesting geformuleerd wordt;
  - b. samenwerking met kinderopvang.
- passend onderwijs in relatie met welzijns- en zorgpartijen;
- duurzaamheid.

Het aanvragende schoolbestuur voert regie in nauwe samenwerking met de gemeente, die vanuit haar zorgplicht het totale overzicht heeft. Het schoolbestuur vervult de rol van bouwheer, tenzij gemeente en schoolbestuur anders overeenkomen (conform de WPO).

5 Situatiebeschrijving en huisvestingsvraagstukken

In dit hoofdstuk wordt een algemene situatiebeschrijving gegeven van het onderwijs in de gemeente Woudenberg, de leerlingenontwikkeling over de afgelopen jaren en de prognoses voor de komende jaren. Daarnaast wordt per school ingezoomd op de situatie per gebouw en de eventuele huisvestingsvragen die er spelen.

5.1 Algemene situatiebeschrijving

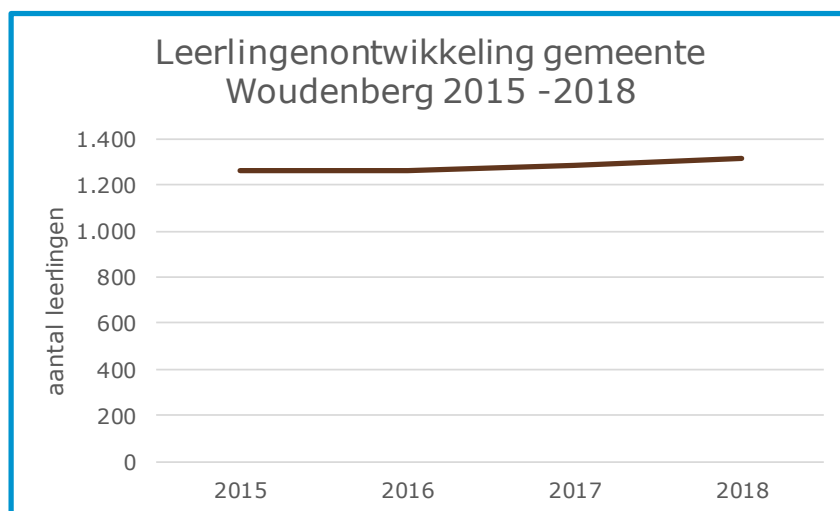
In deze paragraaf zijn de leerlingenontwikkelingen (t/m 2018) en de prognoses voor de komende vijftien jaar beschreven. De prognoses van Planning Verband Groningen van november 2018 zijn uitgangspunt bij de planvorming.

Ontwikkeling leerlingenaantal 2015 t/m 2018

In de gemeente Woudenberg zijn vijf scholen voor BO gehuisvest. Er zijn vier schoolbesturen actief in de gemeente, te weten:

- Vereniging Basisonderwijs op Gereformeerde Grondslag (reformatorische basisschool de Wartburg);
- Stichting PCO Gelderse Vallei (Koningin Julianaschool);
- Stichting Eem-Vallei Educatief (Jan Ligthartschool en Griftschool);
- VPCO De Viermaster (De Olijfboom).

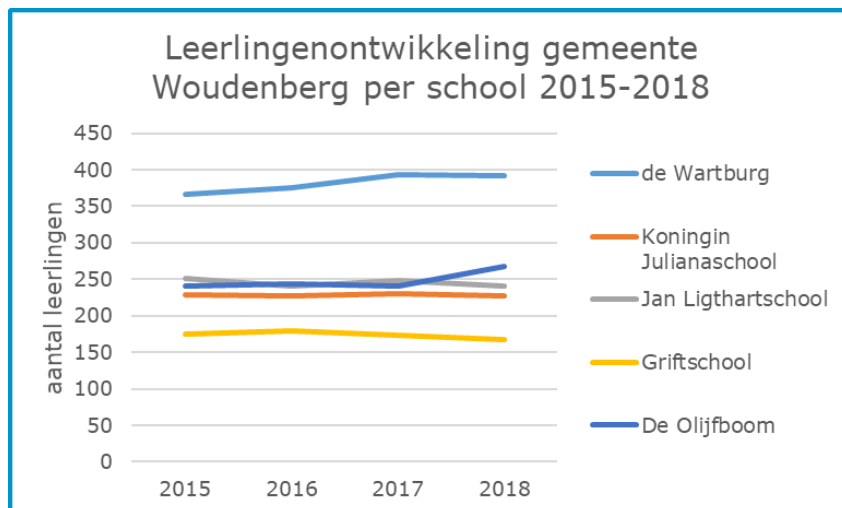
In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het leerlingenaantal in de periode 2015 t/m 2018 op de vijf scholen samen weergegeven.

Uit de grafiek blijkt dat er sprake is van een redelijk stabiele situatie. De afgelopen vier jaar is het aantal leerlingen licht gestegen met 3%. Voor alle scholen in de gemeente samen geldt dat zij in 2015 gezamenlijk 1.261 leerlingen hadden. In 2018 is dit gezamenlijke aantal leerlingen gestegen tot 1.296.

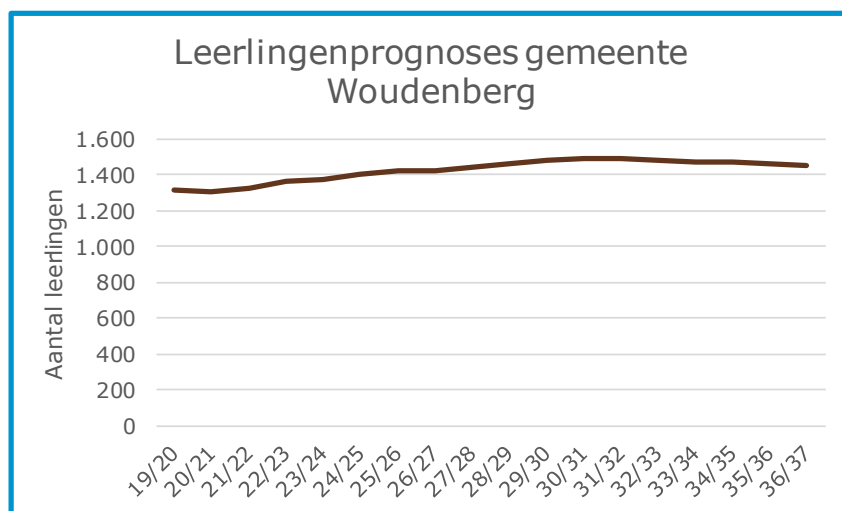
In de onderstaande grafiek is het aantal leerlingen per school weergegeven over de jaren 2015 t/m 2018.

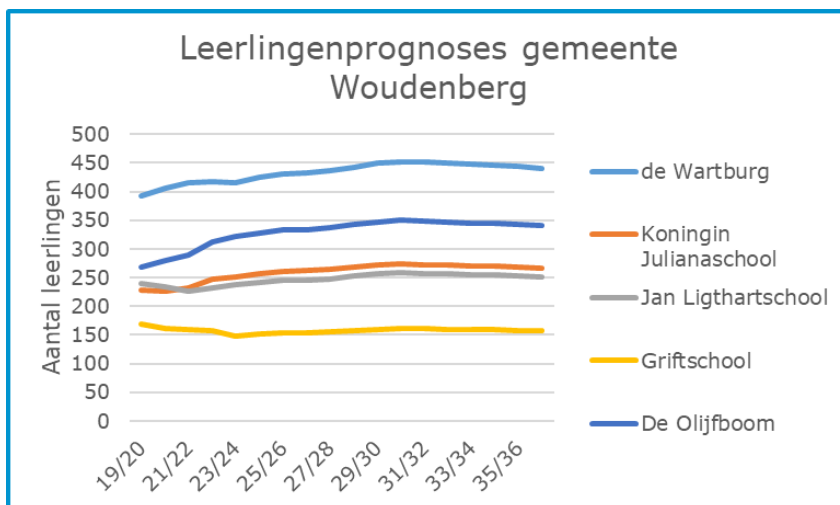
De ontwikkelingen in het aantal leerlingen tussen 2015 en 2018 verschilt per school. Zo hebben de Wartburg en De Olijfboom te maken met een stijging van het leerlingenaantal, de Koningin Julianaschool is stabiel gebleven en de Jan Ligthartschool en de Griftschool zijn licht gedaald in leerlingenaantal. In [bijlage 1](#) is de bij deze grafieken behorende tabel opgenomen.

Leerlingenprognoses

Planning Verband Groningen heeft in november 2018 leerlingenprognoses opgesteld voor het BO in de gemeente Woudenberg. In de onderstaande grafiek zijn de prognoses voor de vijf scholen voor de komende jaren opgenomen.

Uit de grafiek blijkt dat het aantal leerlingen op de scholen t/m schooljaar 2030/2031 licht zal stijgen en dat daarna een stabilisatie plaatsvindt. De verwachte stijging is t/m schooljaar 2030/2031 ongeveer 14%. In de navolgende grafiek zijn deze gegevens uitgesplitst per school.

Uit deze grafiek blijkt dat alle scholen profiteren van de stijging, maar dat er met name op de korte termijn wel verschillen zijn. De Olijfboom stijgt het snelst in leerlingenaantal, samen met de Wartburg en de Koningin Julianaschool. Volgens de prognoses daalt het leerlingenaantal op de Jan Ligthartschool en de Griftschool eerst nog en zal dit aantal daarna pas stijgen. In [bijlage 2](#) is de bij deze grafieken behorende tabel opgenomen.

Ruimtebehoefte versus capaciteit

In de onderstaande tabel is de ruimtebehoefte van de vijf scholen in totaal afgezet tegen de beschikbare capaciteit. Hieruit blijkt dat er op termijn (vanaf schooljaar 2024/2025) een formeel tekort aan capaciteit is voor alle scholen samen. Verderop in dit hoofdstuk is dit tevens per school in beeld gebracht.

Ruimtebehoefte vs. capaciteit scholen Woudenberg										
	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29
Aantal leerlingen	1.296	1.307	1.322	1.369	1.375	1.401	1.422	1.428	1.440	1.465
Ruimtebehoefte in m ² bvo	7.519	7.574	7.650	7.886	7.916	8.047	8.153	8.183	8.243	8.369
Capaciteit in m ² bvo	7.813	7.813	7.813	7.813	7.813	7.813	7.813	7.813	7.813	7.813
Verschil	294	239	163	-73	-103	-234	-340	-370	-430	-556

Overige vormen van onderwijs

In de gemeente Woudenberg zijn geen andere voorzieningen voor onderwijs. Kinderen die het speciaal basisonderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs bezoeken, gaan naar scholen in omliggende gemeenten. De meeste leerlingen die een school voor voortgezet onderwijs bezoeken, bezoeken het Van Lodenstein College in Amersfoort of het Corderius College in Amersfoort. Een aantal leerlingen gaan naar De Amersfoortse Berg in Amersfoort, het Ichtus College in Veenendaal en het Vakcollege Maarsbergen in Maarsbergen.

83 leerlingen die woonachtig zijn in de gemeente Woudenberg bezoeken een school voor speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs buiten de gemeentegrenzen. Deze leerlingen zijn verdeeld over 34 scholen. Daarnaast bezoeken 86 leerlingen die woonachtig zijn in de gemeente Woudenberg een reguliere basisschool buiten de gemeentegrenzen. Deze leerlingen gaan in totaal naar 17 verschillende scholen. Het grootste deel van deze leerlingen bezoekt een van de scholen in Scherpenzeel.

In [bijlage 3](#) is een overzicht opgenomen van alle scholen buiten de gemeentegrenzen van Woudenberg die door leerlingen die woonachtig zijn in de gemeente Woudenberg bezocht worden, inclusief het aantal leerlingen.

5.2 Situatie/huisvestingsvragen per school

In deze paragraaf wordt allereerst een situatiebeschrijving van de school gegeven. Vervolgens wordt per school aangegeven of er sprake is van een huisvestingsvraag en indien mogelijk wordt een voorstel voor beantwoording van deze vraag gedaan. In de analyse in dit hoofdstuk is gerekend met de onderwijscapaciteit en het formele tekort of overschot op basis van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Woudenberg. Hierbij wordt uitgegaan van de formele onderwijscapaciteit. In de praktijk wordt de leegstand veelal gebruikt door de school zelf, dan wel door medegebruikers zoals huurders.

De Wartburg

Reformatische basisschool de Wartburg is gevestigd in een gebouw dat oorspronkelijk in 1992 is gebouwd, maar enkele jaren geleden is uitgebreid en verbouwd. De school valt onder het bevoegd gezag van Vereniging Basisonderwijs op Gereformeerde Grondslag.

De Wartburg telde op de teldatum 1 oktober 2018 392 leerlingen en heeft een capaciteit van 2.111 m² ten opzichte van een ruimtebehoefte van 2.267 m². In de komende jaren laten de prognoses een toename van het aantal leerlingen zien tot 452 leerlingen in schooljaar 2030/2031. Daarna stabiliseert het leerlingenaantal. De school heeft te maken met een oplopend tekort aan capaciteit.

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het leerlingenaantal en de ruimtebehoefte in relatie tot de capaciteit van de school weergegeven.

de Wartburg										
	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29
Aantal leerlingen	392	406	415	418	416	424	430	432	436	443
Ruimtebehoefte in m ² bvo	2.172	2.242	2.287	2.303	2.292	2.333	2.363	2.373	2.393	2.428
Capaciteit in m ² bvo	2.111	2.111	2.111	2.111	2.111	2.111	2.111	2.111	2.111	2.111
Verschil	-61	-131	-176	-192	-181	-222	-252	-262	-282	-317

Huisvestingsvragen

Bij de Wartburg speelt met name een capaciteitsvraagstuk. Op dit moment is er een tekort aan capaciteit dat de komende jaren verder oploopt. Op termijn is sprake van een extra ruimtebehoefte van ruim 300 m². Voor de korte termijn heeft het schoolbestuur in overleg met de gemeente een interne aanpassing in het gebouw gedaan waardoor een extra groepslokaal gecreëerd kon worden.

Op korte termijn is uitbreiding van de Wartburg in een permanente uitvoering noodzakelijk. Aandachtspunten hierbij zijn:

- Verloopt de groei van de school conform prognoses, of stijgt het aantal leerlingen fors en wellicht tot boven de 500 leerlingen?
- Is het ten aanzien van de logistiek mogelijk om de school op de huidige locatie verder te laten groeien?
- Is het verplaatsen van de school naar de wijk Hoevelaar een optie?

In het IHP is rekening gehouden met de uitbreiding van de Wartburg met in totaal 400 m² bvo, op basis van 450 leerlingen en rekening houdend met een inpassingsverlies door aanbouw aan het bestaande gebouw.

Koningin Julianaschool

De Koningin Julianaschool is gevestigd in een gebouw uit 1951. De school is later uitgebreid en aangepast en valt onder het bevoegd gezag van Stichting PCO Gelderse Vallei.

De Koningin Julianaschool telde op de teldatum 1 oktober 2018 228 leerlingen en heeft een capaciteit van 1.667 m² ten opzichte van een ruimtebehoefte van 1.358 m². In de komende jaren laten de prognoses een toename van het aantal leerlingen zien tot 274 leerlingen in schooljaar 2030/2031. Daarna stabiliseert het leerlingenaantal. Het formele overschot aan vierkante meters op deze school, neemt door de stijging van het aantal leerlingen af. Deze vierkante meters worden op dit moment al gebruikt door de kinderopvang.

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het leerlingenaantal en de ruimtebehoefte in relatie tot de capaciteit van de school weergegeven. De capaciteit van de school is verminderd met 115 m², omdat één lokaal is gerealiseerd met eigen middelen van het schoolbestuur.

Koningin Julianaschool										
	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29
Aantal leerlingen	228	227	232	248	252	257	261	262	264	269
Ruimtebehoefte in m ² bvo	1.347	1.342	1.367	1.447	1.468	1.493	1.513	1.518	1.528	1.553
Capaciteit in m ² bvo	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552	1.552
Verschil	205	210	185	105	84	59	39	34	24	-1

Huisvestingsvragen

De Koningin Julianaschool werkt als een kindcentrum. Samen met de kinderopvang wordt gewerkt aan een doorgaande leer- en ontwikkelingslijn. In het gebouw is een deel van de onderwijscapaciteit aangewezen als ruimte voor de kinderopvang. Dit is niet formeel onttrokken aan de onderwijscapaciteit, maar gemeente en schoolbestuur handelen hier wel naar. Dit betekent dat er in de praktijk geen capaciteitsvraagstuk is.

Het oorspronkelijke bouwjaar van de Koningin Julianaschool is 1951. Dit vraagt om een herbezinning op de toekomst van het gebouw. Een levensduurverlengende renovatie kan de noodzaak tot vervangende nieuwbouw uitstellen. In het IHP is rekening gehouden met een renovatie van het gebouw. Aandachtspunten hierbij zijn:

- Is het gebouw geschikt om duurzaam te renoveren?
- Is vervangende nieuwbouw een beter alternatief dan renovatie?
- Hoe kan de verbinding met de kinderopvang behouden blijven?
- Welke bijdrage kan het schoolbestuur leveren in het kader van haar verantwoordelijkheden ten aanzien van onderhoud en exploitatie van het gebouw?

Een businesscase moet antwoord geven op de bovenstaande vragen.

In het IHP is rekening gehouden met een levensduurverlengende, duurzame renovatie van het gebouw van de Koningin Julianaschool.

Jan Ligthartschool

De Jan Ligthartschool is gevestigd in een gebouw dat oorspronkelijk in 1990 is gebouwd. In 2016 is het schoolgebouw uitgebreid en vernieuwd. De school valt onder het bevoegd gezag van Stichting Eem-Vallei Educatief. De school telde op de teldatum 1 oktober 2018 240 leerlingen en heeft een capaciteit van 1.493 m² ten opzichte van een ruimtebehoefte van 1.470 m². Daarnaast heeft de school de beschikking over een noodlokaal op het terrein dat volgens de omgevingsvergunning tot 3 oktober 2021 mag staan.

In de komende jaren laten de prognoses eerst een afname tot 226 leerlingen zien en vervolgens een toename van het aantal leerlingen tot 258 leerlingen in schooljaar 2030/2031. Daarna stabiliseert het leerlingenaantal. De school heeft op dit moment formeel een klein overschot aan vierkante meters, maar door de stijging van het aantal leerlingen lost dit overschot op.

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het leerlingenaantal en de ruimtebehoefte in relatie tot de capaciteit van de school weergegeven.

Jan Ligthartschool											
	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29	
Aantal leerlingen	240	233	226	232	237	242	245	246	248	253	
Ruimtebehoefte in m ² bvo	1.407	1.372	1.337	1.367	1.392	1.417	1.432	1.437	1.447	1.473	
Capaciteit in m ² bvo	1.493	1.493	1.493	1.493	1.493	1.493	1.493	1.493	1.493	1.493	
Verschil	86	121	156	126	101	76	61	56	46	20	

Huisvestingsvragen

Het gebouw van de Jan Ligthartschool bevindt zich technisch gezien in een goede staat. Vanwege het onderwijsconcept van de school wordt alle beschikbare capaciteit (inclusief het noodlokaal) functioneel ingezet. Formeel heeft de school geen recht op het noodlokaal, maar het is voor de school zeer wenselijk dat het lokaal behouden kan blijven. Aandachtspunten hierbij zijn:

- Hoe ontwikkelt het leerlingenaantal van de school zich? Het schoolbestuur verwacht dat ook de openbare scholen in Woudenberg mee zullen profiteren van de groei van het aantal leerlingen.
- Welke mogelijkheden zijn er om het noodlokaal ook na oktober 2021 te behouden voor de school?

In het IHP is geen rekening gehouden met een huisvestingsvoorziening voor de Jan Ligthartschool. Indien het noodlokaal op basis van de leerlingenprognoses behouden moet blijven, zijn daar geen investeringskosten aan verbonden.

Griftschool

De Griftschool is gevestigd in een gebouw uit 1989. De school valt onder het bevoegd gezag van Stichting Eem-Vallei Educatief. De school telde op de teldatum 1 oktober 2018 168 leerlingen

en heeft een capaciteit van 1.205 m² ten opzichte van een ruimtebehoefte van 1.045 m².

In de komende jaren laten de prognoses een redelijk stabiel beeld zien. In schooljaar 2030/2031 heeft de school naar verwachting 161 leerlingen. De school heeft te maken met een formele leegstand van ongeveer 200 m².

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het leerlingenaantal en de ruimtebehoefte in relatie tot de capaciteit van de school weergegeven.

Griftschool										
	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29
Aantal leerlingen	168	161	159	158	148	151	153	154	155	158
Ruimtebehoefte in m ² bvo	1.045	1.010	1.000	995	944	960	970	975	980	995
Capaciteit in m ² bvo	1.205	1.205	1.205	1.205	1.205	1.205	1.205	1.205	1.205	1.205
Verschil	160	195	205	210	261	245	235	230	225	210

Huisvestingsvragen

Het gebouw van de Griftschool is in 2029 40 jaar oud. Technisch gezien bevindt het gebouw zich in een goede staat. Functioneel voldoet het schoolgebouw niet aan de eisen van het hedendaagse onderwijs. Het gebouw past niet bij het onderwijskundig concept van de school. Dit vraagt op de middellange termijn om een herbezinning op de toekomst van het gebouw.

Bij een levensduur van 40 jaar is het zaak om te kijken of een levensduurverlengende, duurzame renovatie uitgevoerd kan worden. Aandachtspunten hierbij zijn:

- Is het gebouw geschikt om duurzaam te renoveren?
- Is vervangende nieuwbouw een beter alternatief dan renovatie?
- Welke bijdrage kan het schoolbestuur leveren in het kader van haar verantwoordelijkheden ten aanzien van onderhoud en exploitatie van het gebouw?

Een businesscase moet antwoord geven op de bovenstaande vragen.

In het IHP is rekening gehouden met een grootscheepse renovatie dan wel vervangende nieuwbouw van de Griftschool.

De Olijfboom

De Olijfboom is gevestigd in een gebouw dat oorspronkelijk in 1989 is gebouwd. Enkele jaren geleden is het gebouw uitgebreid en verbouwd. De school valt onder het bevoegd gezag van de VPCO De Viermaster. De school telde op de teldatum 1 oktober 2018 268 leerlingen en heeft een capaciteit van 1.452 m² ten opzichte van een ruimtebehoefte van 1.548 m².

In de komende jaren laten de prognoses een toename van het aantal leerlingen zien tot 350 leerlingen in schooljaar 2030/2031. Daarna stabiliseert het leerlingenaantal. De school heeft te maken met een oplopend tekort aan capaciteit. Op zeer korte termijn worden daarom twee noodlokalen bij de school geplaatst.

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het leerlingenaantal en de ruimtebehoefte in relatie tot de capaciteit van de school weergegeven.

De Olijfboom										
	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29
Aantal leerlingen	268	280	290	313	322	327	333	334	337	342
Ruimtebehoefte in m ² bvo	1.548	1.608	1.659	1.774	1.820	1.845	1.875	1.880	1.895	1.920
Capaciteit in m ² bvo	1.452	1.452	1.452	1.452	1.452	1.452	1.452	1.452	1.452	1.452
Verschil	-96	-156	-207	-322	-368	-393	-423	-428	-443	-468

Huisvestingsvragen

Het grootste vraagstuk van De Olijfboom is het capaciteitsvraagstuk. Op dit moment is er een tekort aan capaciteit dat de komende jaren verder oploopt. Op termijn is sprake van een extra ruimtebehoefte van ongeveer 500 m². Voor het komende schooljaar worden twee noodlokalen bij de school geplaatst.

Op korte termijn is uitbreiding van De Olijfboom in een permanente uitvoering noodzakelijk. Aandachtspunten hierbij zijn:

- Is de locatie geschikt voor een permanente uitbreiding van ruim 500 m²?
- Blijft er voldoende speelruimte over?
- Verloopt de groei van de school conform prognoses, of stijgt het aantal leerlingen meer dan verwacht?
- Welke mogelijkheden zijn er om het verkeer van de school en de milieustraat van de gemeente beter op elkaar af te stemmen?
- Zijn er mogelijkheden om de locatie van het kindercentrum (op de kavel naast de school) te betrekken bij de plannen voor permante uitbreiding van de school?
- Is het verplaatsen van de school naar een andere locatie een meer passend scenario?

Een businesscase moet antwoord geven op de bovenstaande vragen.

In het IHP is rekening gehouden met een permanente uitbreiding van De Olijfboom met in totaal 550 m² bvo, op basis van 350 leerlingen en rekening houdend met een inpassingsverlies door aanbouw aan het bestaande gebouw.

6 Meerjarenuitvoeringsplan

6.1 Status meerjarenuitvoeringsplan

De gemeente Woudenberg heeft een wettelijke zorgplicht als het gaat om onderwijs-huisvesting. Dit betekent grof gezegd, zoals beschreven in hoofdstuk 2, paragraaf 2.2, dat de gemeente verantwoordelijk is voor uitbreiding van schoolgebouwen en voor (vervangende) nieuwbouw van schoolgebouwen. Renovatie is op dit moment nog een grijs gebied.

Uitbreiding

De voorwaarden voor recht op uitbreiding staan beschreven in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van de gemeente Woudenberg. Wanneer scholen op basis van deze voorwaarden recht hebben op een permanente uitbreiding van de school, mag de gemeente de financiële weigeringsgrond niet gebruiken om de gevraagde voorziening af te wijzen.

(Vervangende) nieuwbouw

De voorwaarden voor recht op vervangende nieuwbouw staan ook beschreven in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van de gemeente Woudenberg. Eén voorwaarde is dat het gebouw constructief niet meer geschikt is om te behouden. Bij de meeste gebouwen is echter geen sprake van zo'n slechte staat dat ze middels regulier onderhoud en aanpassingen niet in stand te houden zijn.

Met onderhavig IHP willen gemeente en schoolbesturen vanuit een meer beleidsrijke benadering invulling geven aan het beleidsveld onderwijs-huisvesting. Dit betekent dat vervangende nieuwbouw aan de orde kan zijn als op basis van een businesscase de meerwaarde op inhoud, functionaliteit, techniek en financiën aangetoond kan worden. Voor vervangende nieuwbouw kan de gemeente (als dat verantwoord is) de financiële weigeringsgrond gebruiken.

Renovatie

De VNG en de sectorraden hebben een advies geschreven waarin zij de minister vragen om renovatie als huisvestingsvoorziening in de wet op te nemen. Dit is nog niet gebeurd. In het Klimaatakkoord van het kabinet is dit wel opgenomen. Hoe dit vormgegeven wordt, is nog niet duidelijk. Wel is helder dat het moet gaan om een levensduurverlengende renovatie van minimaal 20 of 25 jaar. De verantwoordelijkheid voor deze nieuwe voorziening zou bij de gemeente moeten komen te liggen. De schoolbesturen hebben aangegeven dat wanneer er exploitatievoordelen (onderhoud dan wel energie) te behalen zijn middels renovatie, zij bereid zijn om ook een bijdrage te doen. Per project zal gekeken moeten worden wat realistisch is. Een bijdrage van € 150,= per vierkante meter zou een richtbedrag kunnen zijn.

In onderhavig IHP is rekening gehouden met renovatie van een aantal panden. Voor renovatie kan de gemeente (als dat verantwoord is) de financiële weigeringsgrond gebruiken.

6.2 Prioritering uitvoering projecten

De prioritering van de projecten uit onderhavig IHP is deels gerelateerd aan de beschikbare financiële middelen. Zoals aangegeven mag de financiële weigeringsgrond niet gebruikt worden voor uitbreiding. Ons advies is om de permanente uitbreiding voor zowel de Wartburg als De Olijfboom te plannen vóór 2021. Dit betekent dat het jaar 2020 gebruikt kan worden voor het opstellen van de businesscase. Ons advies is om de permanente uitbreiding direct te realiseren voor de structurele behoefte. Dit betekent voor de Wartburg een uitbreiding van 400 m² voor 450 leerlingen en voor De Olijfboom een uitbreiding van 550 m² voor 350 leerlingen. Bij beide uitbreidingen is rekening gehouden met een inpassingsverlies van ongeveer 10% (met andere woorden: 10% extra m²) voor aansluiting op het bestaande gebouw.

Gelijktijdig met de uitbreiding van de scholen kan ook recht ontstaan op uitbreiding van de eerste inrichting (onderwijsleerpakket, meubilair e.d.). Voor de Wartburg is dit sowieso het geval. Voor De Olijfboom ligt dit anders, omdat deze school is ontstaan uit een fusie tussen de Rehobothschool en de Willem van Oranjeschool. De beschikbare eerste inrichting van deze scholen wordt bij elkaar opgeteld voor bepaling van een eventuele uitbreiding. Beide scholen hebben voor dertien lokalen een vergoeding voor eerste inrichting ontvangen. De Olijfboom heeft nu tien lokalen en heeft dus pas bij een uitbreiding van een veertiende lokaal recht op een aanvullende vergoeding voor eerste inrichting.

Voor de Jan Ligthartschool is ervan uitgegaan dat, mocht de school na 2021 recht hebben op uitbreiding van de capaciteit (mits de omgevingsvergunning aangepast kan worden), het bestaande noodlokaal hiervoor gebruikt kan worden.

Renovatie van de Koningin Julianaschool is vooralsnog gepland in 2026. Renovatie dan wel vervangende nieuwbouw van de Griftschool is vooralsnog gepland in 2031.

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de projecten uit onderhavig IHP.

Prioritering projecten IHP			
Naam school	Omschrijving werkzaamheden	Investerings- jaar	Start businesscase /
De Olijfboom	Uitbreiding capaciteit	2021	2020
de Wartburg	Uitbreiding capaciteit	2021	2020
Jan Ligthartschool	Eventueel handhaven noodlokaal	2021	2020
Konigin Julianaschool	Renovatie	2026	2025
Griftschool	Renovatie/vervangende nieuwbouw	2031	2030

7 Meerjareninvesteringsplan

7.1 Kaders meerjareninvesteringsplan

Het Integraal Huisvestingsplan kent uiteraard ook een financiële paragraaf. Vanuit het inhoudelijk kader is gekeken naar de huisvestingvragen die vervolgens een financiële vertaling moeten krijgen.

Bij het opstellen van het meerjareninvesteringsplan zijn de volgende kaders en uitgangspunten meegenomen:

- prijspeil 2019;
- prijzen inclusief btw;
- uitbreiding en vervangende nieuwbouw: € 2.300,= per m² bvo, stichtingskosten-niveau;
- renovatie: € 1.400,= per m² bvo, stichtingskostenniveau, exclusief bijdrage schoolbestuur;
- tijdelijke huisvesting tijdens renovatie/vervangende nieuwbouw: € 150,= per m² bvo.

7.2 Meerjareninvesteringsplan

In de onderstaande tabel is het meerjareninvesteringsplan opgenomen, behorend bij het in het vorige hoofdstuk opgenomen meerjarenuitvoeringsplan.

Meerjareninvesteringsplan Integraal Huisvestingsplan							
Naam school	Omschrijving werkzaamheden	Investerings- jaar	M ² bvo	Bedrag	Afschrijvings- termijn	Opmerkingen	
De Olijfboom	Uitbreiding capaciteit	2021	550	€ 1.297.000	40 jaar	Op basis van 350 leerlingen	
	Uitbreiding eerste inrichting	2021		pm		Nader te bepalen	
de Wartburg	Uitbreiding capaciteit	2021	400	€ 944.000	40 jaar	Op basis van 450 leerlingen	
	Uitbreiding eerste inrichting	2021		pm		Nader te bepalen	
Jan Ligthartschool	Eventueel handhaven noodlokaal	2021	n.v.t.	€ -		Handhaven huidige lokaal	
Konigin Julianaschool	Renovatie	2026	1.667	€ 2.707.000	25 jaar	Renovatie van het gehele gebouw	
	Tijdelijke huisvesting	2025	1.334	€ 186.000	Huur maximaal 1 jaar	Tijdelijke huisvesting voor 80% van huidige oppervlakte, minus noodlokalen in bezit	
Griftschool	Scenario 1: renovatie	2031	1.205	€ 2.214.000	25 jaar	Renovatie van het gehele gebouw	
	Scenario 2: vervangende nieuwbouw	2031	1.005	€ 3.033.000	40 jaar	Vervangende nieuwbouw op basis van 160 leerlingen	
	Tijdelijke huisvesting	2030	964	€ 106.000	Huur maximaal 1 jaar	Tijdelijke huisvesting voor 80% van huidige oppervlakte, minus noodlokalen in bezit	

Een begroting is een belangrijke component in de businesscase die voor ieder project gemaakt moet worden. Wij hanteren bedragen op basis van de huidige markt en de huidige eisen (bouwbesluit e.d.). Eisen rondom duurzaamheid (van BENG naar ENG/ aardgasvrij/Frisse Scholen) worden steeds verder aangescherpt. Deze eisen kunnen een prijsopdrijvend effect hebben.

In de bovenstaande tabel zijn ook de kosten meegenomen voor tijdelijke huisvesting tijdens de renovatie of vervangende nieuwbouw van de scholen. Voor de uitbreiding van het onderwijsleerpakket en meubilair is een pm-post opgenomen.

Zoals aangegeven zijn de uitbreidingen op korte termijn aan de orde en mogen deze niet afhankelijk zijn van de beschikbaarheid van financiële middelen. De renovatie van de Koningin Julianaschool en de renovatie dan wel vervangende nieuwbouw van de Griftschool, zijn daar wel afhankelijk van. Om deze investeringen te doen is ook een verhoging van de gemeentebegroting nodig. Vooralnog zijn deze investeringen in respectievelijk 2026 en 2031 opgenomen in onderhavig IHP.

7.3 Businesscases

In totaal zijn er vier businesscases uitgewerkt:

1. IHP zonder investeringen;
2. IHP scenario 0 (uitbreiding de Wartburg en De Olijfboom);
3. IHP scenario 1 (uitbreiding de Wartburg en De Olijfboom, renovatie Koningin Julianaschool en Griftschool);
4. IHP scenario 2 (uitbreiding de Wartburg en De Olijfboom, renovatie Koningin Julianaschool en vervangende nieuwbouw Griftschool).

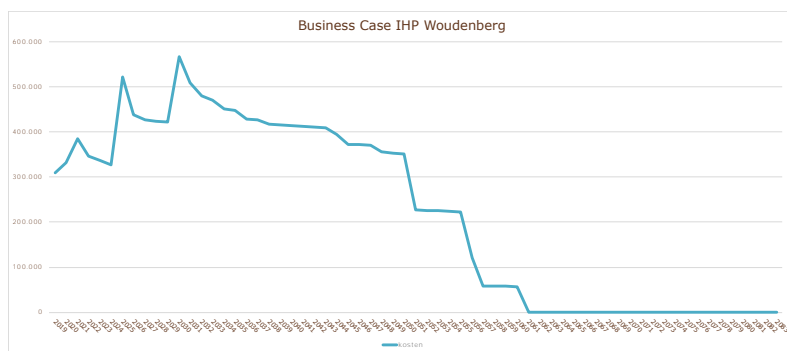
In de onderstaande tabel is aangegeven wat het investeringsprogramma (geïndexeerd naar het genoemde jaar) per businesscase is.

Scenario-investeringsplan	Wat	Wanneer	Afschrijven in	€	
Geen investeringen:	- 1e inrichting groei OLP Wartburg	2019	15 jaar	31.000	
	- 1e inrichting groei OLP Olijfboom	2019	15 jaar	pm	
	- aanschaf tijdelijke huisvesting, 2 lokalen	2019	15 jaar	222.000	
	Totaal:			253.000	
	- drie jaar huur 3 lokalen Wartburg	2019	n.v.t.	107.400	
IHP-scenario 0:	- 1e inrichting groei OLP Wartburg	2019	15 jaar	31.000	
	- 1e inrichting groei OLP Olijfboom	2019	15 jaar	pm	
	- aanschaf tijdelijke huisvesting	2019	15 jaar	222.000	
	- Wartburg uitbreiden met 400 m2	2021	40 jaar	944.000	
	- Olijfboom uitbreiden met 550 m2	2021	40 jaar	1.297.000	
	Totaal:			2.494.000	
	- drie jaar huur 3 lokalen Wartburg	2019	n.v.t.	107.400	
IHP-scenario 1:	- 1e inrichting groei OLP Wartburg	2019	15 jaar	31.000	
	- 1e inrichting groei OLP Olijfboom	2019	15 jaar	pm	
	- aanschaf tijdelijke huisvesting	2019	15 jaar	222.000	
	- Wartburg uitbreiden met 400 m2	2021	40 jaar	944.000	
	- renovatie Julianaschool	2026	25 jaar	2.707.000	
	- renovatie Griftschool	2031	25 jaar	2.214.000	
	- Olijfboom uitbreiden met 550 m2	2021	40 jaar	1.297.000	
	Totaal:			7.415.000	
		- drie jaar huur 3 lokalen Wartburg	2019	n.v.t.	107.400
		- jaar huur tijd. huisv. Julianaschool tijdens bouw	2025		186.000
	- jaar huur tijd. huisv. Griftschool tijdens bouw	2030		106.000	
IHP-scenario 2:	- 1e inrichting groei OLP Wartburg	2019	15 jaar	31.000	
	- 1e inrichting groei OLP Olijfboom	2019	15 jaar	pm	
	- aanschaf tijdelijke huisvesting	2019	15 jaar	222.000	
	- Wartburg uitbreiden met 400 m2	2021	40 jaar	944.000	
	- renovatie Julianaschool	2026	25 jaar	2.707.000	
	- vervangende nieuwbouw Griftschool	2031	40 jaar	3.033.000	
	- Olijfboom uitbreiden met 550 m2	2021	40 jaar	1.297.000	
	Totaal:			8.234.000	
		- drie jaar huur 3 lokalen Wartburg	2019	n.v.t.	107.400
		- jaar huur tijd. huisv. Julianaschool tijdens bouw	2025		186.000
	- jaar huur tijd. huisv. Griftschool tijdens bouw	2030		106.000	

Bij het bepalen van de lasten van de tijdelijke huisvesting tijdens renovaties of vervangende nieuwbouw van een school, is als volgt gerekend: onlangs is tijdelijke huisvesting voor twee lokalen aangekocht (ca. € 222.000,=). Aanvullend wordt tijdelijke huisvesting gehuurd, waarbij voor de bouwprojecten (renovatie of vervangende nieuwbouw) ervan uit wordt gegaan dat tijdelijke huisvesting minus de aangekochte tijdelijke huisvesting wordt gehuurd.

In de businesscase wordt gekeken naar de lasten die jaarlijkse voortvloeien uit het voornoemde investeringsprogramma. Zo wordt per jaar berekend wat de afschrijving, de rente (ook tijdens de bouw) en de kosten voor tijdelijke huisvesting zijn. Daar worden de bestaande verplichtingen uit eerdere investeringen aan toegevoegd (afschrijving en rente).

In de ideale situatie worden deze lasten jaarlijks in de begroting van de gemeente afgedekt. Nu zullen de lasten per jaar vanuit het investeringsprogramma behoorlijk kunnen verschillen. Zo is sprake van kosten voor tijdelijke huisvesting op enig moment waardoor als het ware een uitschieter in de lasten ontstaat ten opzichte van het voorgaande jaar. Het investeringsprogramma geeft dus een grillig effect op de hoogte van de jaarlasten. Zie onderstaande grafiek voor een voorbeeld.

In de begroting van de gemeente is het niet gewenst om dit grillige effect van de lasten per jaar op te nemen. Vandaar dat in de berekening van de businesscase gekeken is naar een meer stabiele jaarbegroting. In dit geval is gerekend op basis van het aantal bruto vierkante meters die er totaal aan capaciteit in het primair onderwijs zijn. Wat is een dekkend bedrag per vierkante meter die voor een periode van 30 jaar de geplande lasten kan afdekken? Bij het bepalen van dat bedrag wordt ervan uitgegaan dat deze jaarlijks met 1,75% wordt geïndexeerd. Uiteraard is het ook mogelijk om een bedrag per leerling te bepalen.

Het komt erop neer dat het lastenpatroon over een lange periode inzichtelijk wordt gemaakt om vervolgens aan de hand van de parameters 'terug te rekenen' wat het begrotingsbedrag in het eerste jaar dient te zijn. Per scenario is gerekend met de volgende parameters:

- rekenrente: 1%;
- indexering van de kosten: 2%;
- indexering van de bouwkosten: 2,5%;
- indexering van de gemeentebegroting: 1,75%.

Zoals eerder is vermeld, is het lastenpatroon grillig, wat maakt dat het verschil tussen lasten en baten per jaar (begroting gemeente) fluctueert. In de businesscaseberekening wordt het jaarlijkse resultaat vanaf het eerste jaar (2019) bij elkaar opgeteld: cumulatief resultaat. Dit wordt in de businesscase gezien als een buffer/voorziening, waaruit de voorziene lasten op de langere termijn (door bijvoorbeeld een investering in nieuwbouw) gedekt dienen te worden. Bij het terugrekenen is de doelstelling dat het cumulatieve resultaat c.q. de buffer/voorziening niet in enig jaar negatief mag zijn.

In de businesscase wordt dus op basis van het kasstroomprincipe teruggerekend wat het kostprijsdekkende tarief per vierkante meter dient te zijn om het beoogde investeringsprogramma te kunnen dekken in de begroting.

In de onderstaande tabel is per scenario het resultaat van de businesscase opgenomen.

Scenario	Totaal investeringen (€)	Totaal begroting 2019 (€)	Cumulatief resultaat 30e jaar (€)	€/m2 bvo	€/leerling
Geen investeringen	253.000	309.000	7.826.000	39	235
IHP-scenario 0	2.494.000	336.000	4.767.000	42	255
IHP-scenario 1	7.415.000	371.000	2.073.000	47	282
IHP-scenario 2	8.234.000	367.000	2.125.000	46	279

De tabel geeft tevens aan wat het saldo van het cumulatief resultaat c.q. de buffer/voorziening in het 30^e jaar is. De conclusie is dat in ieder geval de begroting bij elk scenario naar boven dient te worden bijgesteld.

8 Conclusies en aandachtspunten

8.1 Conclusies

De gemeente Woudenberg heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in de uitbreiding en aanpassing van enkele schoolgebouwen. Het leerlingenaantal in de gemeente groeit de komende jaren, waardoor huisvestingsvragen ontstaan. Daarnaast hebben de gemeente en de schoolbesturen een ambitie als het gaat om de volgende thema's:

- doorgaande leer- en ontwikkelingslijn 0-12 jaar;
- doorgaande leer- en ontwikkelingslijn 10-18 jaar;
- passend onderwijs met verbreding naar welzijns- en zorgpartijen;
- duurzaamheid;
- renovatie versus vervangende nieuwbouw;
- normvergoeding versus kwaliteitsniveau huisvesting.

Vanuit de leerlingenontwikkeling en het inhoudelijk kader zijn de volgende projecten bepaald:

Projecten IHP	
Naam school	Uit te voeren werkzaamheden
De Olijfboom	Permanente uitbreiding capaciteit met 550 m ² bvo
de Wartburg	Permanente uitbreiding capaciteit met 400 m ² bvo
Jan Ligthartschool	Bestaande noodlokaal (indien noodzakelijk) langer behouden
Konigin Julianaschool	Levensduurverlengende renovatie
Griftschool	Levensduurverlengende renovatie/vervangende nieuwbouw

8.2 Aandachtspunten

In deze paragraaf worden een aantal aandachtspunten benoemd die bij de uitvoering van de projecten uit het IHP van belang zijn.

Actief monitoren leerlingenontwikkeling scholen

In de gemeente Woudenberg worden de komende jaren diverse woningen gebouwd. In de leerlingenprognoses is rekening gehouden met dit woningbouwprogramma. Het is van belang om de komende jaren te monitoren of de verwachte leerlingenontwikkeling aansluit bij de prognoses dan wel positief of negatief afwijkt. Dit kan effect hebben op de projecten zoals opgenomen in dit IHP.

Onderwijshuisvesting vast agendapunt LEA

In het proces om te komen tot een IHP is gesproken over het belang van afstemmen door schoolbesturen en gemeente als het gaat om huisvestingsvraagstukken. Afgesproken is dat onderwijshuisvesting een vast agendapunt wordt op de LEA.

Duurzaamheid

Eisen ten aanzien van duurzaamheid van gebouwen worden in rap tempo aangescherpt. Bij projecten uit dit IHP is het van belang om daarop te anticiperen. Een schoolgebouw kent een lange levensduur en het aanpassen van een bestaand gebouw is vaak duurder dan het gelijktijdig met een uitbreiding of renovatie meenemen van bepaalde maatregelen.

Bijlage 1 - leerlingenontwikkeling 2015-2018

Leerlingenontwikkeling BO gemeente Woudenberg								
Nr. bestuur	Naam bestuur	BRIN	Naam school	Denominatie	2015	2016	2017	2018
31189	Ver. Bas.ond. Geref. Grondslag	24DW	de Wartburg	Reformatoisch	366	375	393	392
41337	St. PCO Gelderse Vallei	10RI	Koningin Julianaschool	Protestants-Christelijk	229	228	231	228
41481	Stichting Eem-Vallei Educatief	10AH	Jan Ligthartschool	Openbaar	251	240	248	240
41481	Stichting Eem-Vallei Educatief	10SO	Griftschool	Openbaar	175	179	174	168
41621	VPCO De Viermaster	11RO	De Olijfboom	Protestants-Christelijk	240	243	241	268
Totaal					1.261	1.265	1.287	1.296

Bijlage 2 - leerlingenprognoses

Leerlingenprognoses BO gemeente Woudenberg PVG november 2018																			
Naam school	Teldatum	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
	Schooljaar	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29	29/30	30/31	31/32	32/33	33/34	34/35	35/36	36/37
de Wartburg		392	406	415	418	416	424	430	432	436	443	449	452	451	449	447	445	444	441
Koningin Julianaschool		228	227	232	248	252	257	261	262	264	269	272	274	273	272	271	270	269	267
Jan Ligthartschool		240	233	226	232	237	242	245	246	248	253	256	258	257	256	255	254	253	252
Griftschool		168	161	159	158	148	151	153	154	155	158	160	161	161	160	159	159	158	157
De Olijfboom		268	280	290	313	322	327	333	334	337	342	347	350	348	347	345	344	343	341
Totaal		1.296	1.307	1.322	1.369	1.375	1.401	1.422	1.428	1.440	1.465	1.484	1.495	1.490	1.484	1.477	1.472	1.467	1.458

Bijlage 3 - leerlingen buiten Woudenberg naar school

Scholen voor VO bezocht door leerlingen uit Woudenberg		
Naam	Gemeente	Aantal leerlingen
Accent Amersfoort	AMERSFOORT	3
Aeres VMBO Nijkerk	NIJKERK	1
Chr SGM Veenendaal	VEENENDAAL	2
Christelijk College Zeist	ZEIST	2
CVO 't Gooi	HILVERSUM	1
De Amersfoortse Berg	AMERSFOORT	81
De Baander	AMERSFOORT	4
De Meerwaarde	BARNEVELD	36
De MeerwaardePro	BARNEVELD	5
De Passie	UTRECHT	4
GSG Guido	AMERSFOORT	8
GSG Guido	AMERSFOORT	39
GSG Guido	AMERSFOORT	15
Ichthus College	VEENENDAAL	75
Joh Fontanus College	BARNEVELD	11
Joh V Oldenbarnevelt	AMERSFOORT	12
Kath SGM De Breul	ZEIST	1
loc, Revius Lyceum Doorn	UTRECHTSE HEUVELRUG	2
loc. MAVO Trivium College	AMERSFOORT	7
loc. VMBO Trivium College	AMERSFOORT	1
loc.Praktijkond. Trivium Coll.	AMERSFOORT	2
locatie, Corderius College	AMERSFOORT	195
locatie, Prisma College	AMERSFOORT	11
locatie, Vathorst College	AMERSFOORT	4
Meerwegen College	AMERSFOORT	5
Meridiaan College	AMERSFOORT	3
Meridiaancollege RK SGM	AMERSFOORT	23
Meridiaancollege RK SGM	AMERSFOORT	15
Meridiaancollege RK SGM	AMERSFOORT	2
Meridiaancollege RK SGM	AMERSFOORT	2
Opb SGM Schoonoord	UTRECHTSE HEUVELRUG	5
PC Voortgezet Ond Groep	HILVERSUM	1
Rembrandt College	VEENENDAAL	4
SGM VO Vrije Schoolond	ZEIST	3
Vakcollege Maarsbergen	UTRECHTSE HEUVELRUG	75
Vallei College	AMERSFOORT	8
Van Lodenstein Coll. voor PRO	EDE	2
Van Lodensteincollege	AMERSFOORT	195
Van Lodensteincollege	NIJKERK	37
Van Lodensteincollege	BARNEVELD	3
X!! media en vormgeving	UTRECHT	1
	Totaal	906

Scholen voor SBO en (V)SO bezocht door leerlingen uit Woudenberg			
Naam	Plaats	Onderwijssoort	Aantal leerlingen
Chr SSBO De Vogelhorst	BARNEVELD	Sbo	4
Rehoboth SBO, Barneveld	BARNEVELD	Sbo	4
SSBO Kingma	AMERSFOORT	Sbo	2
SBO Boulevard 410	AMERSFOORT	Sbo	3
SSBO Dr M vd Hoeve	AMERSFOORT	Sbo	4
Geref SSBO De Werf	AMERSFOORT	Sbo	3
SSBO Tobias	ZEIST	Sbo	1
SSBO de Stuijtheuvel	ZEIST	Sbo	2
Jan Hein Donnerschool	DE GLIND	So	4
Rehoboth (v)so, Barneveld	BARNEVELD	So	6
Auris Prof. Groenschool	AMERSFOORT	So	6
Berg en Bosch Onderwijs	BILTHOVEN	So	1
Dr. A. v. Voorthuysenschool	LEUSDEN	So	1
Auris Fortaal BMS	UTRECHT	So	1
C. P. van Leersumschool	VEENENDAAL	So	3
Dokter CP v Leersumsch	ZEIST	So	1
Intermetzo Zonnehuizen Onderw	ZEIST	So	3
Antoniuschool	DEN HELDER	So	1
ZMLK School Klimop	HILVERSUM	So	1
Kentalis Guyotschool voor VSO	HAREN GN	Vso	1
Jan Hein Donnerschool	DE GLIND	Vso	4
Rehoboth (v)so, Barneveld	BARNEVELD	Vso	2
Axia College	AMERSFOORT	Vso	4
Axia College Bovenbouw	AMERSFOORT	Vso	4
Axia College	AMERSFOORT	Vso	2
De Lasenberg	AMERSFOORT	Vso	1
Berg en Bosch Onderwijs	BILTHOVEN	Vso	2
Berg en Boschschool	HOUTEN	Vso	3
ZMLK School Kon Emma	LEUSDEN	Vso	4
De Lasenberg	SOEST	Vso	1
Kentalis College Utrecht	UTRECHT	Vso	1
De Blink	VEENENDAAL	Vso	1
Bartimeus OVVGL	ZEIST	Vso	1
Beukenrode Onderwijs	DOORN	Vso	1
		Totaal	83

Scholen voor BO bezocht door leerlingen uit Woudenberg			
Naam	Plaats	Denominatie	Aantal leerlingen
Basisschool De Ladder	MAARN	Algemeen bijzonder	5
Basisschool Bilal	AMERSFOORT	Islamitisch	2
Wittenberg-school	SCHERPENZEEL GLD	Reformatorisch	17
Eben Haezerschool	BARNEVELD	Reformatorisch	3
R.K. Basisschool De Komeet	MALDEN	Rooms-Katholiek	2
Basisschool De Dorpsbeuk	SCHERPENZEEL GLD	Openbaar	2
WereldKidz Kameleon	DOORN	Openbaar	4
WereldKidz Merseberch	MAARSBERGEN	Openbaar	11
CBS Korenmaat	SCHERPENZEEL GLD	Protestants-Christelijk	5
Basisschool De Glashorst	SCHERPENZEEL GLD	Protestants-Christelijk	14
Basisschool De Wegwijzer	OVERBERG	Protestants-Christelijk	7
De Ontdekkingsreis	DRIEBERGEN-RIJSENBURG	Algemeen bijzonder	3
Basisschool Het Kompas	LEUSDEN	Protestants-Christelijk	1
Basissch het Startblok	ACHTERVELD	Openbaar	1
Basisschool de Heerd	LEUSDEN	Openbaar	3
Vrije School Driebergen	DRIEBERGEN-RIJSENBURG	Antroposofisch	2
Zeister Vrije School	ZEIST	Antroposofisch	4
		Totaal	86

Bijlage 4 - Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Woudenberg 2015

(separate bijlage gemeentebblad nr. 127698 24 december 2015; *gmb-2015-127698.pdf*)